Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Brooklyne $6.00 Metams

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

Kasdien Skaitykite "LAISVĘ"
Sekite Žinias iš karo eigos Ispanijoje ir konflikto tarpe Sovietų Sąjungos ir imperialistinės Japonijos.

No. 228 | Telephone STagg 2-3878 | Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Rugsėjo (Sept.) 29, 1938 | Pavienio Numerio Kaina 3c | Metai XXVIII, Dienraščio XX

2-AS ROOSEVELTO PERSPĖJIMAS HITLERIUI

MUSSOLINIS SPRĘSIĄS ČECHOSLOVAKIJOS LIKIMĄ

Krislai

Pats Muša, Pats Rėkia. Ko Vertos tos Ašaros? Kas ką Turėtų Atšaukti? Demokratiškas Figos Lapas.

Rašo A. B.

Kaip žinote, "Keleivis" pradėjo talpinti komunistus šmeižiančius J. Buivydo straipsnius dar lapkrityje, 1937 metų.

Jau senokai šioje vietoje sakiau, kad mes turėsime gintis, turėsime atmušti tuos šmeižtus. Ir pridūriau: Pamatysite, tada "Keleivis" garsiai šauks, kad jis yra komunistų užpultas.

* * *

Ta pranašystė jau išsipildė. Kaip paėmėme jo pasamdytą komunistų šmeižiką ir išmetėme iš savo eilių (tegul eina, kur priklauso), tai tartum ant liežuvio užmynėme "K." redaktoriui. Rugsėjo 21 d. savo laikraštyje jis jau šaukia: "Jeigu jis (Bimba) turi nors kiek padorumo, jis turėtų šitą nedorą prasimanymą tuojaus atšaukti."

* * *

Atšaukti ką? Argi ne tiesa, kad Michelsonas žinojo, kad Buivydas yra Komunistų Partijos narys, tačiau leido jam po slapyvardžiu komunistus niekinti ir plūsti? Ar tai nebuvo su Buivydu susitarta? Ar tai nebuvo manyta, kad slapukas nebus sučiuptas ir galės dar ilgai "Keleivio" špaltose mus šmeižti?

Ar ne tiesa, kad Buivydas už tuos purvinus raštus gauna nuo "Keleivio" finansinį atlyginimą?

* * *

Tai ką atšaukti? Jau jeigu kas turėtų atšaukti, jeigu dar turi kiek nors padorumo, tai "Keleivio" redaktorius turėtų atšaukti ir pasmerkti savo skymą su Buivydo pagelba ištisus metus bjauroti komunistus.

Juk tai labai negražu palaikyti bendrą frontą su žmonėmis ir tuo pat kartu surasti tų žmonių tarpe politinį silpnadvasį, pasamdyti jį, kad jis po slapyvardžiu tuos žmones niekintų, plūstų. Juk vyriausia bendro fronto ar bet kokio bendro darbo sąlyga yra atsisakymas, neleidimas plūsti tuos žmones, su kuriais bendrai dirbi. Be tos sąlygos bendras darbas negalimas. Mes tos taisyklės laikomės. Mes jokio užpuolimo ant keleiviečių nepadarėme.

* * *

Da "K." redaktorius drįsta šnekėti apie demokratiją. Buivydas buvęs baisiai nuskriaustas, kai komunistai išmetė jį iš savo eilių.

Vadinasi, Michelsonas norėjo, kad Buivydas dar ilgiau pasiliktų mūsų eilėse ir po Ch. Pušyno skraiste jo laikraštyje plūstų komunistus!

O teisinasi, kad jis jokio susitarimo su Biuvydu neturėjęs, nebuvęs padaręs!

* * *

Šitas iškėlimas Buivydo aikštėn, aišku, nupuldė jo vertę "Keleiviui." Dabar visi žino, kas per vienas tas komunistų plūdikas.

Dabar, be to, visuomenė žino, kad keleiviečiai yra pasirįžę prie pirmos progos pavartoti pačias negražiausias priemones prieš komunistus, su kuriais tam tikrais klausimais jie yra sueję į bendrą frontą.

Štai kame visa tų gailių ašarų priežastis.

* * *

"Keleivis" pradėjo, o ne tybė nusprendė viešpatauti pasauliui grumodama savo jėga, aš jausčiau, kad reikia pasipriešint tam pasimojimui.

"Po tokiu viešpatavimu gyvenimas žmonėms, tikintiems laisve, būtų nevertas gyventi."

ANGLIJA IR FRANCIJA SPAUDŽIA ČECHOSLOVAKIJĄ

Berlin, rugs. 28. — Anglijos ir Francijos atstovai Pragoj, Čechoslovakijos sostinėj, vėl spyrė Čechoslovakijos valdžią daryt didesnių nusileidimų Hitleriui, jeigu jinai nori išvengt karo.

MASKVIEČIŲ PARADAS SU PRIEŠDUJINĖMIS MASKOMIS

Maskva. — Sovietų spauda sveikina prezidento Roosevelto atsišaukimus dėlei taikos.

Gatvėmis paradavo keli šimtai vyrų, moterų ir studentų, užsidėję maskas prieš karines nuodų dujas.

Sovietų laikraščiai pabrėžia savo šalies pasiryžimą išvien su Francija gint Čechoslovakiją.

Karo komisaras Vorošilov išskrido į Tolimųjų Rytų Komunistų konferenciją.

Čechoslovakai Iškraustą Mašineriją ir Kitokį Turtą iš Vokiško Ruožo

Berlin. — Hitlerio valdžia reikalauja, kad Čechoslovakija šį šeštadienį užleistų savo "vokišką" ruožą Vokietijai.

Berlyno naziai skelbia, kad Čechoslovakijos kariuomenė iškraustinėja iš miestų "vokiškame" ruože fabrikų mašineriją, gatavus dirbinius ir kitokią nuosavybę ir veža visa tai "ilgais prekiniais traukiniais" į Čechoslovakijos vidurį.

Todėl, jeigu Vokietijos armija ateisianti į tą ruožą šį šeštadienį, tai rasianti tik "mirusį, ištuštintą kraštą."

Jugoslavijoj siaučia plačiausias žmonių judėjimas gint Čechoslovakiją.

ANGLIJOS MINISTERIS PIRMININKAS NESUTIKSIĄS, KAD HITLERIS UŽKARTŲ SAVO DIKTATŪRĄ EUROPAI

Vien dėl Čechoslovakijos Apgynimo Anglija Neitų Karan Prieš Hitlerį, Sako Anglų Premjeras Čamberlainas

London.— Anglijos premjeras N. Chamberlain, kalbėdamas per radio, stebėjosi, kad Hitleris taip laužo savo žodį:

"Po mano atsilankymo Berchtesgadene, aš įteikiau Čechų valdžiai pasiūlymus, kurie davė Hitleriui pamatiniai tą, ko jis tada reikalavo, ir aš buvau labai nustebintas, kada aš vėl nuvykau į Vokietiją ir jis spyrėsi, kad jo pageidaujamos žemės turi būt jam tuojaus perduotos ir kad jas tuojau turi užimt Vokietijos kariuomenė, be jokių apsaugojimų iš anksto nevokiečiam, kurie randasi minimose žemėse, ir tiem žmonėm, kurie nenori dėtis prie Vokietijos. Aš turiu pasakyt, jog aš atrandu, kad šitoks (Hitlerio) nusistatymas išeina iš ribų...

"Kas liečia Čechų valdžios intencijas ir prižadus pervest tuos plotus (Vokietijai), aš pasisiūliau, vardu Čechijos valdžios, užtikrint jos žodžius...

"Aš dar nepamesiu vilties taikiai išspręst šį klausimą ir aš nesiliausiu daręs tolesnių pastangų taikai išlaikyt, kol tik bus bent kiek vilties dėlei taikos. Aš nedvejodamas net trečią kartą vykčiau į Vokietiją, jeigu man atrodytų, kad iš to bus kiek naudos...

Čechoslovakija tai Esą Tik Antraeilis Dalykas

"Nors mes ir labiausia užjaustume mažą šalį, kuriai grumoja didi ir galinga valstybė, mes negalime by kokiose aplinkybėse įvelt visą Britanijos imperiją į karą tik dėl to. Jeigu mes turime kariaut, tai platesniais sumetimais negu šis...

"Jeigu aš būčiau įsitikinęs, kad by kuri viena valstybė nusprendė viešpatauti pasauliui grumodama savo jėga, aš jausčiau, kad reikia pasipriešint tam pasimojimui.

"Po tokiu viešpatavimu gyvenimas žmonėms, tikintiems laisve, būtų nevertas gyventi."

ANGLIJA IR FRANCIJA SPAUDŽIA ČECHOSLOVAKIJĄ

Berlin, rugs. 28. — Anglijos ir Francijos atstovai Pragoj, Čechoslovakijos sostinėj, vėl spyrė Čechoslovakijos valdžią daryt didesnių nusileidimų Hitleriui, jeigu jinai nori išvengt karo.

MASKVIEČIŲ PARADAS SU PRIEŠDUJINĖMIS MASKOMIS

Maskva. — Sovietų spauda sveikina prezidento Roosevelto atsišaukimus dėlei taikos.

Gatvėmis paradavo keli šimtai vyrų, moterų ir studentų, užsidėję maskas prieš karines nuodų dujas.

Sovietų laikraščiai pabrėžia savo šalies pasiryžimą išvien su Francija gint Čechoslovakiją.

Karo komisaras Vorošilov išskrido į Tolimųjų Rytų Komunistų konferenciją.

Čechoslovakai Iškraustą Mašineriją ir Kitokį Turtą iš Vokiško Ruožo

Berlin. — Hitlerio valdžia reikalauja, kad Čechoslovakija šį šeštadienį užleistų savo "vokišką" ruožą Vokietijai.

Berlyno naziai skelbia, kad Čechoslovakijos kariuomenė iškraustinėja iš miestų "vokiškame" ruože fabrikų mašineriją, gatavus dirbinius ir kitokią nuosavybę ir veža visa tai "ilgais prekiniais traukiniais" į Čechoslovakijos vidurį.

Todėl, jeigu Vokietijos armija ateisianti į tą ruožą šį šeštadienį, tai rasianti tik "mirusį, ištuštintą kraštą."

Jugoslavijoj siaučia plačiausias žmonių judėjimas gint Čechoslovakiją.

Mussolinio Laikraščiai Pabrėžia, kad N. Chamberlain Darbuojasi Hitlerio Naudai

ANGLIJA PAVEDĖ MUSSOLINIUI ČECHOSLOVAKIJOS LIKIMĄ

Paryžius, rugs. 28. — Anglijos valdžia atsišaukė į Mussolinį, kad jis patarnautų kaip "tarpininkas" spręst grėsiantį karu ginčą tarp Vokietijos ir Čechoslovakijos. Mussolinis apsiėmė. (Jis šimtaprocentiniai remia Hitlerį prieš Čechoslovakiją.)

London, rugs. 28. — Anglijos ministeris pirmininkas Chamberlain ir Francijos premjeras Daladier sutiko šį ketvirtadienį skrist į Munichą, Vokietiją, į derybas su Mussoliniu, kur jis, ten atlėkęs, veiksiąs kaipo "tarpininkas" išvengti karo.

Hitleris žadėjo Anglijos premjerui Chamberlainui "atidėt" Vokietijos karinę mobilizaciją 24-rioms valandoms.

Chamberlain kreipėsi į Mussolinį, siūlydamas Anglijos, Italijos, Francijos ir Vokietijos tuojautinę konferenciją, kad išvengtų karo. Žymėtina, kad Anglijos valdovai į tą konferenciją visai nekviečia Sovietų Sąjungą, Čechoslovakijos draugę.

Roma.— Valdžios kontroliuojami, Italijos fašistų laikraščiai "Giornale d'Italia," "Tribuna" ir kiti yra patenkinti paskutine kalba Anglijos ministerio pirmininko N. Chamberlaino ir dėkoja jam, kad jis stengiasi be karo pervest Hitleriui "vokiškus" Čechoslovakijos plotus.

Mussoliniška spauda, iš antros pusės, prašo Angliją ir Franciją atsisakyt nuo bet kokios paramos Čechoslovakijai (kad Hitleris galėtų atplėšt nuo jos ne tik vadinamus "vokiškus" plotus, bet ir likusią Čechoslovakijos dalį pajungt Vokietijai).

"Giornale d'Italia," Mussolinio garsiakalbis, rašo, kad jeigu Anglijos premjerui Chamberlainui nepavyks patenkint Hitlerį kaštais Čechoslovakijos, tai būsią "kalti" tik Sovietai ir Francijos masonai.

Čechoslovakija Sutinkanti Perleist Lenkijai Teschen Miestą

Varšava. — Čechoslovakijos valdžia "iš principo" sutiko pakeist rubežių Teschen srityj, taigi užleist Lenkijai bent Teschen miestą, kaip supranta Lenkijos valdžia.

Lenkija pasiuntė Čechoslovakijai naują "stiprų" reikalavimą atiduot tam tikras Čechoslovakijos pasienines apskritis Lenkijai ir atsakyt į šį reikalavimą iki šeštadienio.

Valdžios diktuojama, Lenkijos spauda vis rėkia prieš Čechoslovakiją.

Įvairiuose susikirtimuose Teschene tarp ginkluotų lenkų fašistų ir Čechoslovakijos policininkų jau užmušta 50 asmenų iš abiejų pusių.

Varšavos laikraščiai rašo, kad lenkai "mainieriai" Krawinoj užpuolę Čechoslovakijos ginklų ir amunicijos sandėlį ir pagrobę "daug" karo pabūklų.

Lenkų valdžia rūsčiai užprotestavo, kad Čechoslovakijos lėktuvai trim atvejais perskridę per Lenkijos sieną. Čechoslovakijos vyriausybė atsiprašiusi.

Anglija Mobilizuojasi; Stengiasi Apsisaugoti Nuo Nazių Oro Bombų

London, rugs. 28. — Anglijos valdžia paskelbė pilną mobilizaciją savo karo laivyno. Pranešama, kad Anglija jau labai mažai vilties teturi išvengt karo su Vokietija.

Šaukiama 60,000 Anglijos atsarginių jūrininkų į tarnybą. Armija skubotai didinama bent iki 500,000 vyrų.

Iš Canterbury'o katedros būsią išimti langai su spalvuotų stiklų paveikslais, kad jų nesukriušintų priešų oro bombos. Iš Londono muzejų būsią iškraustyti į saugias, požemines patalpas brangieji paveikslai ir kiti meno kūriniai.

Vyriausybė jau pagamino 50 milionų maisto kortelių, pagal kurias gyventojai galėtų gaut tik skiriamus valgių kiekius, karui prasidėjus.

Garažai jau nepardavinėja gazolino bile kam, o tik nuolatiniams savo kostumeriams.

Londone įrengtos aštuonios didžios požeminės patalpos apsisaugot žmonėms nuo oro bombų. Vyriausybė pranešė, kad požeminiai geležinkeliai nesuteiktų reikiamos apsaugos.

Šimtai tūkstančių anglų perka maskas apsisaugot nuo nuodingų karo dujų.

Kasama apkasai apie svarbesnes Londono vietas. Istoriniai pastatai ir valdžios rūmai apkraunami smėlio maišais apsaugai nuo Hitlerio ir Mussolinio orlaivių bombų.

ANTRAS ROOSEVELTO ATSIŠAUKIMAS Į HITLERĮ VENGT KARO, O TĘST DERYBAS DĖLEI ČECHOSLOVAKIJOS

Hitleris Nepaiso Pirmos Roosevelto Telegramos—Grasina Ginklais Grobt "Vokišką" Čechoslovakijos Ruožą

Washington. — Į prezidento Roosevelto pirmąją telegramą (rugs. 26 d.), šaukiančią Hitlerį vengti karo, o tęsti derybas dėl Čechoslovakijos "vokiško" ruožo, Hitleris atsakė savo telegrama Rooseveltui. Joje Hitleris skundžiasi, kad Sudetai vokiečiai, po pasaulinio karo, buvę "prieš jų norą" priskirti Čechoslovakijai, ir pasakoja, būk Čechoslovakija per 20 metų juos "ekonominiai skriaudus," persekiojus ir "dešimtimis tūkstančių" brukus į kalėjimus.

Išdėstęs tuos (veidmainiškus) skundus, todėl, Hitleris atmeta prezidento Roosevelto atsišaukimą ir užreiškia, kad Vokietija "negalinti ilgiau laukti," yra pasiryžus vykdyt savo reikalavimą, kad Čechoslovakijos "vokiškas" Sudetų ruožas turi būt prijungtas Vokietijai iki spalių mėn. 1 d.; o jeigu Čechoslovakija neužleis to ruožo iki paskirto laiko, ir dėl to kils karas, tai, pasak Hitlerio, būsianti "kalčia tik pačios Čechoslovakijos valdžios."

PREZ. ROOSEVELT REIKALAUJA TAIKIAI SPRĘST KIVIRČUS

Washington. — Prezidentas Rooseveltas rugs. 27 d. pasiuntė atsakymą į Hitlerio telegramą, kur, be kitko, sako:

"Klausimas, su kuriuom pasaulis dabar susiduria, nėra tame, kas praeityje padarė kokias klaidas ar neteisybes. Pasaulis reikalauja iš mūsų, kurie šiuo laiku esame valstybių galvomis, didžiausio gabumo—spręsti tautų klausimus neįstumiant jų į nelaimes, kur būtų sužalota ir nužudyta milionai piliečių.

"Ginkluotos jėgos naudojimas didžiajame kare neatnešė taikos ir ramybės. Kaip pergalė, taip ir pralaimėjimas jame buvo lygiai bergždi.

"Aš stengiausi pabrėžt du punktus: pirma, kad visi skirtumai tarp Vokietijos valdžios ir Čechoslovakijos valdžios galėtų ir turėtų būt išspręsti taikiomis priemonėmis, ir antra, kad grumojamas ginklų pavartojimas, turbūt, užkurtų visuotiną karą, ir kad toks karas yra nereikalingas ir nepateisinamas. Todėl, be galo svarbu ir toliau tęsti derybas be pertraukos, iki bus pasiektas teisingas ir kūrybiškas to klausimo išsprendimas.

"Dabar derybos dar tebėra atviros. Jos gali būti tęsiamos, jeigu tik jūs duosite žodį. Jas galima dar praplatint į konferenciją, kur dalyvautų visos šalys, kurias paliečia dabartinis ginčas. Toks susirinkimas galėtų būt tuojau padarytas—kokiame bepusiškame Europos kampe—ir jo sprendimai veikiausia būtų pastovesni" (negu bandymas tatai išspręst ginklais).

..."Mes būtume atsakomingi už kiekvieną prarastą gyvybę vyrų, moterų ir vaikų grėsiančiame kare, jeigu mes nedarytume visų galimų atsišaukimų, idant to išvengti.

"Jungtinių Valstijų valdžia nėra susipynus jokiais politiniais ryšiais Europoj ir jinai neima jokios atsakomybės kas liečiā vedimą dabartinių derybų. Tačiau mes matome savo atsakomybę kaip dalis kaimynų pasaulio... taigi mano šalis per savo valdžią vėl pakelia balsą, šaukiantį pastot kelią karui, vengti karo."

Italija sutelkė šimtus tūkstančių savo armijos į Francijos pasienį, grąsint Francijai, jeigu kiltų karas dėl Čechoslovakijos.

ORAS

Šiandien giedra. —N. Y. Oro Biuras.

Jeigu, vartojant jo paties išsireiškimą, Michelsonas turi nors kiek padorumo, tai turėtų atšaukti visus Ch. Pušyno paleistus "Keleivyje" šmeižtus ir net provokacijas prieš komunistus ir atsiprašyti.

Bandymas paslėpti save ir Buivydą po demokratišku figos lapeliu nieko nebeapgaus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLSHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

46 TEN EYCK STREET, BROOKLYN, NEW YORK

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Foreign countries, per year	$6.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, six months,	$4.00
Canada and Brazil, six months,	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Galinga Jėga

Anglijos vyriausybė pareiškė, kad jei **Hitleris** užpuls Čechoslovakiją, tai "tuojautinė to žygio pasėka bus tokia, kad **Francija** turės eiti Čechoslovakijai į pagelbą, o Anglija ir Sovietų Sąjunga tikrai eis išvien su Francija."

Ką tai reiškia? Tai reiškia, kad tarpe šitų didžiųjų valstybių, tarpe didžiųjų trijų Europos demokratijų yra pasirašyta sutartis, kuria einant, jos gins Čechoslovakiją.

Tai didelės reikšmės dalykas! Tai milžiniška, tai galinga jėga, kuri gali Hitleriui ir Mussoliniui aplaužyti ragus. Aišku, dėl šito susitarimo **vyriausias kreditas, be abejo, priklauso Sovietų Sąjungai.** Jinai neatlaidžiai darbavosi, kad **sudarius** tokią jėgą, tokią trijulę, katra galėtų suvaldyti iki dantų apsiginklavusias nazių Vokietiją ir fašistų Italiją.

Jei tokia sutartis būtų buvusi padaryta prieš kokį mėnesį ar daugiau laiko, tai Hitleris nebūtų drįsęs daryti tai, ką jis padarė.

Dabar klausimas, ką į tai atsakys Hitleris? Ar jis, matydamas milžinišką prieš save jėgą, dar vis laikysis savo plano, savo ultimatumo? Kitais žodžiais, ar jis pradės pasaulinį karą šią savaitę?

—Yra dvejopa nuomonė. Vieni mano, kad jis nusilenks, jis bijosis likimo kaizerio. Antra, tačiaus, nuomonė tokia: jis pradės karą. Nepradėti dabar karo, išsižadėti jam savo patiektų Čechoslovakijai reikalavimų, reikštų jam pačiam didelį smūgį. Antra vertus, sumobilizavus tiek armijos, padarius tiek iškaščių ant nieko, sukeltų tūlus elementus prieš jį pačioj Vokietijoj.

Sovietų liaudies komisaras Litvinovas užvakar siūlė Francijai ir Anglijai parodyti bendrą galingą jėgą, kuri gal būt nustelbtų Hitlerį. Jis siūlo pademonstruoti bendrai orlaivyną, laivyną ir kitus karinius įruošimus, gal jų garsas suvaldytų Berlyno idiotą, kol dar nėra uždegta karo liepsna. Ką į tai pasakys Paryžius ir Londonas, šiuos žodžius rašant sunku pasakyti.

Vienas aišku: pasaulis stovi kaip ant adatų. Šis savaitės galas bus sunkiausia pergyventi kiekvienam taikos mylėtojui. Gal būt, kai šitie žodžiai skaitytoją pasieks, bestijiškas fašizmas pasaulį jau bus uždegęs.

Jeigu jau bus taip, tai kiekvienas taikos mylėtojas pasaulyj turės daryti viską, kad kuoveikiausiai fašizmui būtų nusukta galva, kad kuoveikiausiai būtų karas užbaigtas ir atsteigtos žmonių valdžios ten, kur šiandien viešpatauja smurtas, kur trempiama po kojomis viskas, kas žmonijai gražu, kas miela!

"Dėlko Maskva Tyli? ..."

Tokį klausimą stato fašistų "Dirva" ir "Naujienos." Sunku pasakyti, ar tie žmonės neturi ausų ir akių, ar jie neskaito spaudos. Kaip žinia, Čechoslovakijos klausimu Maskva niekad netylėjo ir netyli. Sovietų vyriausybės žmonės nuolat ir nuolat kartojo, kad Sovietai gins Čechoslovakiją, jei Hitleris ją puls. Dėka tam, naujoji Čechoslovakijos vyriausybė drąsiai iki šiol laikėsi prieš Hitlerį.

Bet tai dar ne viskas. Sovietai, diplomatiniu keliu, darė didžiausį spaudimą į Angliją ir Franciją, kad jos pasisakytų prieš Hitlerį. Litvinovas naktimis nemiegodamas darbavosi, kad juo daugiau kraštų patraukus Čechoslovakijos pusėn. Šiandien dėlto Čechoslovakijos pusėje jau stovi, be Sovietų Sąjungos, ir Francija, ir Anglija, ir Rumunija, ir Jugoslavija.

Bet tūliems žmonėms visvien už liežuvio užkliuva pirmiausia Sovietų Sąjunga. Mums keista, kad jie dar nekaltina Sovietų dėl pastarojo uragano, aplankiusio Ameriką!

Dėlto "Vilnis" teisingai rašo:

"Pereitą savaitę pranešimai iš Europos centrų atkartotinai žymėjo, jog Sovietų Sąjunga gins Čechoslovakiją. Rašė net ir tai, kad SSSR pati viena gins Čechus, jei tik jie pasipriešins Hitlerio žygiams draskyti jų šalį.

"Buvo rašyta, kad pulkai Sovietų orlaivių atlėkė į Čechoslovakiją.

"Net ir aršiai prieš Sovietų Sąjungą nusistatę Hearsto fašistuojantieji laikraščiai tokius pranešimus dėjo.

"Bet du lietuvių laikraščiai kaip tik priešingai—atakavo SSSR, tarytum ji būtų išdavus Čechoslovakiją.

"Fašistinė 'Dirva' neva klausia: **'Dėlko Maskva tyli?'**

"Girdi, Hitleris puolė Čechoslovakiją, o Sovietų Rusija nieko nedarė.

"Kitas laikraštis, kuris taip elgiasi, tai 'Naujienos.' Jos ir neva žiniose, ir editorialuose ir apžvalgose atarijojo atakas ant Sovietų Sąjungos, kad ji nieko nedaranti ir nesakanti už Čechoslovakiją.

"Tai kaip yra su žmonėmis, pas kuriuos pagieža nustelbus viską. Jie neapkenčia SSSR, tai ir smerkia ją—smerkia ją lygiai taip, kaip Hitleris, tik jisai atakuoja ją už tai, kad ji gina Čechoslovakiją, o šiuodu laikraščiu smerkia, kad ji būk negina."

Negirdėtas Dalykas

Niekad turbūt pasaulio istorijoj nebuvo tokio dalyko, kad liaudis, žmonės, verstų savo valdžias eiti, jei tik bus reikalas, kariauti. Panašų dalyką šiuo tarpu matome Anglijoj ir Francijoj. Abiejų kraštų žmonės gerai žino tuosius sunkumus, kurie tektų jiems išgyventi, jei karas įvyktų, betgi jie reikalauja, kad jų valdžios pasisakytų už karą, jei Hitleris jį pradės.

Aiškus dalykas, žmonės puikiai žino, kad taikos pasaulyj nebus, kol gyvuos fašizmas. Todėl anksčiau ar vėliau, jie mano, reikia pasiaukoti ir nusukti jam sprandą.

Amerikos visuomenės taip jau opinija stovi pusėje demokratinių kraštų masių. Jie irgi jaučia savo pareigą pasisakyti už Čechoslovakiją, prieš fašizmą. Jie, be abejo, jei karas kiltų, verstų kongresą ir prezidentą pataisyti t. v. neutralybės aktą. Jie verstų valdžią teikti pagelbą demokratiniams kraštams, kariaujantiems prieš fašizmą.

Kada šitoks masėse yra nusistatymas, tai, aišku, demokratiniai kraštai galės sunaikinti juodojo fašizmo smaką!

Plieno Darbininkai Progresuoja

Organizuoti plieno pramonės darbininkai pastaruoju laiku padarė didelį progresą savo reikalų vedime. Plieno Pramonės Organizavimo Komiteto laikraštis "Steel Worker" praneša, kad šiuo tarpu organizuoti plieno pramonės darbininkai turi pasirašę sutartį su 541 plieno kompanijomis. Be to, tiems darbininkams, kurie buvo išmesti iš darbų (tūlose kompanijose) dėlto, kad jie stojo už organizavimą unijos fabrikuose, bus užmokėtos algos (už nedirbtą laiką) sumoje $350,-000. Tai graži suma! Gražus laimėjimas.

Laikraštukas smarkiai atakuoja Dieso komitetą, kuris bando įkalbėti svietui, kad CIO yra komunistinė. Tai gerai. Tačiau negerai, kad tas pats laikraštukas įdėjo iš "Philadelphia Record" dienraščio tokį brudą, kaip karikatūra, šmeižianti komunistus.

Ar laikraštuko redakcija mano tuomi įrodyti Dieso komitetui, kad CIO nėra komunistinis? Jei ji taip mano—labai klysta.

Laiškas Amerikos Lietuvių Jaunimui

Brangūs Tautiečiai!

Jūsų raginimas Lietuvos jaunimui vyktį į Pasaulinį jaunimo taikos kongresą pasiekė ir mus, esančius fašizmo nelaisvėje jaunuolius. Ta proga norime nors keliais žodžiais pasidalyti su jumis ir patiekti pluoštelį žinių apie Lietuvos jaunimą.

Jus ir mus vis labiau sieja vienus su kitais didėjanti Lietuvos kraštui pavojai. Jūs savo kova už taiką aktyviai prisidedate prie Lietuvos nepriklausomybės išlaikymo. Tai ypatingai svarbu dabar, kada lenkiškasis ir hitleriškasis imperializmas jau pasiruošęs šuoliui pulti Lietuvą ir pavergti mūsų krašto liaudį. Kovo bandymas nepraėjo, jis tik atidėtas tinkamiausiam grobuonims momentui. "Tautiškieji" fašistai kaip vedė, taip ir dabar tebeveda krašto išdavimo ir kapituliacijų politiką. Lietuvą gali ištikti Austrijos likimas. Mūsų liaudžiai gręsia pavergimas ir sunaikinimas, o jaunimui ruošiamos skerdynės. Todėl mes, Lietuvos jaunuoliai, turim teisę ir prievolę visur ir visuomet kelt savo protesto balsą prieš agresorius ir jų talkininkus, kokio jie plauko ir kilmės bebūtų, tegul jie "savi," tegul svetimi. Svetimieji grobia, o "savieji" tą agresorių politiką palaiko ir remia. Šitai dar, ir dar kartą mums patvirtina, kad fašizmas, tai—karas! O mes, jaunuoliai, prieš karą, prieš fašizmą, už taiką.

Mums tikrai nežinoma, kaip sutiko Jūsų paraginimą liaudies jaunimo organizacijos, kurios jau senai fašistų valdžios yra uždarytos—nugrūstos g i l i ausion palėpėn, bet manome, kad atgarsio rado. Tik, deja, tam jaunimui dėl dabartinių nežmoniškai sunkių gyvenimo ir organizavimosi sąlygų neįmanoma buvo dalyvauti Pasauliniame pažangaus jaunimo kongrese. Gi kai dėl esamų fašistinių Lietuvos jaunimo organizacijų, tenka pasakyti:—Grebliūnai (Grebliūnas, fašistų jaunimo "Jaunoji Lietuva" sąjungos vadas) ar Paplauskai negali reikšti Lietuvos darbininkų ir valstiečių jaunimo valios. Jie yra bendrai visų tų nusikaltimų, kuriuos fašizmas daro prieš Lietuvos liaudį. Jie demagogijos ir rykštės pagelba jaunimą varo į fašistinį bučių. Vietoj kovos dėl jaunimo išlaisvinimo ir jo ateities jie ruošia jaunimą būti paklusniu viešpataujančiai klasei ir kanuolių mėsai. Grebliūnai neturi teisės atstovauti tos šalies jaunimo, kurios liaudis randasi fašistinio pavergimo ir žiauraus teroro priespaudoj, o tie patys Grebliūnai uoliai talkininkauja tą priespaudą stiprindami. Jie negali išdrįsti kalbėti Lietuvos jaunimo vardu!

Bendrai iš fašistinių Lietuvos jaunimo organizacijų kitko ir nebuvo galima laukt, kaip tik nutylėjimo dėl jūsų paraginimo ir dargi jo nuslėpimo nuo savo eilinių narių, kurių tarpe nemažai yra ir demokratiškai nusiteikusio jaunimo, pakliuvusio pas fašistus dėl nesusipratimo ir nefašistinių jaunimo viešų organizacijų nebuvimo.

Suprantama, darbininkų ir vargingųjų valstiečių jaunimui naudos iš esamų fašistinių jaunimo organizacijų nėra. Jis yra beteisis ir išnaudojamas.

Štai pora pavyzdžių iš ekonominio jo būvio. Suaugusiam pramonės įmonėse uždarbio minimumas juodadarbiui nustatomas vidutiniškai už aštuonias darbo valandas (faktiniai 8 val. darbo dienos nesilaikoma ir darbininkai verčiami dirbti viršvalandžius) 3.50—4 litų, jaunuoliui, nors jis tą patį darbą atlieka, 1.50—2 lt.

Kaimo jaunimo gyvenimas dar šiurpulingesnis. Valstiečių jaunimas, negalėdamas pramisti tėvų ūkiuose, kurie aptuštinami arba ir visai parduodami už skolas iš varžytinių, traukia ieškoti darbo į miestus. Deja, ten jo irgi nėra. Ir šiaip alkanų bedarbių armija miestuose ir miesteliuose yra nuolatinė. Kiti jaunuoliai tarnauja pas buožes, kur nei darbo kiekis, nei dienos ilgumas nereguliuojamos jokių įstatymų. Jaunuolis, tarnaująs bernu ar pusberniu buožinėje ar dvare, už ištisus tarnavimo metus tegauna: pirmas 350 lt., antras apie 180 lt.

Prie tokių darbo sąlygų apie jaunimo kultūrinį švietimąsi netenka nei pagalvoti. Gerai jei dar turėjo kuris laimės baigti 4 skyr. pradžios mokyklos, bet dažniausia dėl reikalo užsidirbti duonos ir tėvų neturtingumo priversti "baigti" mokslus prie bandos ir žagrės. Neraštingumas jaunimo tarpe ne tik kad nemažėja, bet didėja, nežiūrint visiems privalomo įstatymo pradžios mokslui baigti..." Kaimuose jaunimui knygynėlių nėra. Jei dar ir buvo kur užsilikę "iš geresnių laikų" pažangaus jaunimo knygynėliai, tai ir tie uždaromi, knygos parduodamos. Gi steigiamuose fašistų knygynuose viešam naudojimuisi knygos išsijojamos ir išvėtomos, ir gerų knygų jau nerasi.

Tai logiška išvada iš fašistų vadinamosios "tautinės kultūros ir kūrybos." Progreso ir liaudies kūrybos priešai, nesvietišku išnaudojimu, pavergimu ir teroru sukūrė, skurdo ir prievartos fašistinę Lietuvą. Joje darbininkai, vargingieji valstiečiai, jų vaikai—jaunimas nėra pilnateisiai šalies gyventojai. Jų organizacijos uždarytos, savo reikalų gynimas draudžiamas fašistiniais įstatymais, kurių autoritetą saugo dešimtys kalėjimų ir koncentracijos stovykla. Visose gyvenimo srityse viešpatauja smurtas, jėga, policiniai - žvalgybinio fašistų teroro metodai pasiekia visus šalies užkampius. Ko nepadaro socialinė demagogija, varoma krašte per spaudą, radio, paskaitas, "tautines" šventes ir tt., tą papildo teroras, žudymai iš užkampio ir kalėjimuose. Šiais metais žvalgyba slaptai nužudė L. K. J. S. CK narį Adelę Šaučiūnaitę, paskutiniaisiais metais kalėjime nukankinti jaunuoliai: Henrikas Baratinskas, Girša Presmanas ir Bronius Grigas.

Jaunimas, nebegalįs ramiai pernešti nepakeliamo išnaudojimo ir smurto, kelia protesto balsą prieš beteisę savo padėtį, stoja kovon prieš fašizmą, nežiūrint į pasekas, kurias tenka patirti pakliuvus fašistų nelaisvėn. Pažangusis Lietuvos jaunimas žino, kad kovodamas prieš žiauriausiąjį liaudies jaunimo priešą—fašizmą prarast neturi ko, o laimės — anksčiau ar vėliau—laisvę ir savo laimingą ateitį. Jaunimas dalyvavo 1935 m. Suvalkijos valstiečių judėjime; jis dalyvavo aktyviai 1936 m. birželio dienų visuotiname Kauno darbininkų streike; jis nepasyvus 1937 m. darbininkų streikuose. Jaunimas pasireiškia ir tuomet, kuomet kraštui grėsia pavojus antro jungo — okupantų. Tai buvo atmintinose kovo dienose, tai buvo ir šių metų birželio dienomis, kuomet hitleriškieji agentai demonstravo Klaipėdos krašte prieš Lietuvą po "autonominės" Kl. krašto policijos šautuvų apsauga. Ten krito policijos šūvių auka jaunuolis Kontautas, kuris kartu su kitais lietuviais ir krašto darbininkais dalyvavo nazių demonstracijos sklaidyme. Ne vienas jaunuolis dėl minėtų įvykių patupdytas k a l ė j i man už "tvarkos ardymą" ir atiduotas nuteist vietos teismams pagal hitlerinės Vokietijos įstatymus. Gi tikrieji tvarkos ardytojai — naziai nebaudžiami. Fašistų valdžia į tai ne tik kad žiūri "pro pirštus," bet ir toleruoja nazių pragaištingąjį veikimą. Krašto nepriklausomybės priešai laisvi kala naujos okupacijos pančius Lietuvai, jos liaudžiai, gi tikrieji liaudies sūnūs, kurie pasiryžę šalies laisvės kovoms negailėti jokių aukų—fašistų kankinami kalėjimuose. Vien antifašistinio jaunimo fašistinės Lietuvos kalėjimuose yra per 150.

Fašistai antifašistiniam jaunimui įrengė specialų vienučių kalėjimą Raseiniuose. Ten išviso yra 70 vienučių. Dabartiniu metu jame jau yra per 90 žmonių. Veik visi jaunuoliai nuo 16 iki 25 metų atmžiaus. Nuteisti. Bausmių dydis nuo 3 ligi 15 metų kalėjimo. Kalėjimo režimas nepaprastai griežtas. Pirmiausia suskirstomą pagal tautybes. Žydai su lietuviais nesuleidžiami kartu nei sėdėt nei vaikščiot. Iš vienos vienutės

(Tąsa ant 4-to puslapio)

Padėka iš Ispanijos

Lietuvių Komitetas Gelbėti Ispanijos Demokratijai renka aukas, priima jas nuo draugų ir draugių Ispanijos liaudies reikalams. Nesenai mes jau perdavėme virš $300 pinigų pasiuntimui laivo su reikmenimis į Ispaniją. Nesenai tas komitetas perdavė $125 partraukimui vieno sužeisto kovotojo iš Ispanijos. Kiekvienas mėnesis bent už $100 siunčiame lietuviams kovotojams siuntinius su jiems reikalingiausiais dalykais. Siuntiniais pasinaudoja ne atskiri, bet grupės kovotojų ir yra už tai labai dėkingi. Štai ir šiandien gavome laišką, kuris skamba:

"C-o S.R.I. E. SSS.
Plaza del Altazano.
Rugsėjo 3, 1938.

Brangūs Draugai!

Aš aplaikiau jūsų laišką ir pundelį su siuntiniais nuo Lietuvių Komiteto Gelbėti Ispanijos Demokratiją. Jūsų siuntinys buvo priimtas su dideliu džiaugsmu. Daug draugų iš mano grupės pasinaudojo ir yra širdingai dėkingi komitetui ir visiems aukotojams!

Mūsų jėgos ir pasitikėjimas pergale auga diena iš dienos. Liaudies armijos nusistatymas ir kovos dvasia yra geriausia. Negali būti abejonės, kad mes būsime laimėtojai.

Karštas pasveikinimas visiems demokratijos gelbėtojams!

Saulde del Victoria!
(Tegyvuoja Pergalė!)
Stasys Motėjūnas."

Surinktas aukas siųskite komitetui sekamu antrašu: H. Kaunas, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

D. M. Šolomskas,
Komiteto Pirmininkas.

Čechoslovakijos Prezidentas Dėkoja Rooseveltui

Praga — Čechoslovakijos prezidentas Ed. Benes pasiuntė prezidentui Rooseveltui gilios padėkos kablegramą už Roosevelto atsišaukimą (į Hitlerį) taikiai išspręst kivirčius tarp Vokietijos ir Čechoslovakijos.

"ŠALIN CHAMBERLAINO VALDŽIĄ!"

L o n d o n e raita policija blaškė didžią darbininkų ir šiaip piliečių demonstraciją White Hall aikštėje, kur žmonės šaukė: "Šalin Chamberlaino valdžią! Tegyvuoja Čechoslovakijos r e s p u b l i k a!"

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas:

Gerbiama "Laisvės" Redakcija!

(1) Meldžiu man paaiškinti, kiek Sovietų Sąjungoj paprastas kareivis gauna mokėti? Caro armijoj gaudavo 42 kapeikas per mėnesį.

(2) Kokį kareivis saliutavimą (prielankumą) atiduoda susitikęs armijos viršininką?

Atsakymas:

Visų smulkmenų apie užmokestį r a u d o n a r miečiams mes šiuo tarpu neturime. Žinome tik tiek, kad eilinis, paprastas Raudonosios Armijos karys gauna 50 rublių per mėnesį ir, žinoma, pilniausį užlaikymą.

Kad Raudonojoj Armijoj sąlygos yra geros, tai parodo kad ir tas faktas, jog Sovietų jaunimas veržiasi į armiją. O atsimenate, kaip Senosios Rusijos jaunimas drebėdavo iš baimės, kai ateidavo laikas eiti "vaiskan".

Kai nėra muštro, kai raudonarmietis laisvas nuo armijos pareigų, susitikęs viršininką neprivalo atiduoti jokios saliutacijos, apart tokios, kokią atiduoda paprastas pilietis savo pažįstamam. Pas juos, sakoma, tačiau yra papratimas einant pro šalį pridėt dešinę ranką prie dešinės pusės kaktos. Tą daro eilinis karys, tą daro komandierius.

Jei Prasidės Baisusis Karas...

Pasaulyj reiškiasi didžiausias karo pavojus. Mažame Europos kampelyj jau stovi **šeši milionai kareivių, ten yra iki 20,000 karo lėktuvų ir veik tiek kanuolių!** Mobilizuojama rezervai. Šis pavojus jau nuo senai komunistų numatytas. Dar Šeštas Komunistų Internacionalo Kongresas, 1928 metais pareiškė: **"Pasaulis šliaužia į karą!"** Ir mes žinome, kad 1931 metais Japonija pavergė Mandžuriją, kuri keturis kartus didesnė už Japoniją. 1935-1936 metais Italija pavergė Ethiopiją, kuri tris ir pusę kartus didesnė už Italiją. 1936 metais Italijos ir Vokietijos fašistai užpuolė Ispaniją. 1937 metais Japonija užpuolė Chiniją. Šių metų pavasarį Lenkijos fašistai buvo pasiruošę pavergti Lietuvą. Nesenai Japonija puolė Sovietų Sąjungą, bet gavo į dantis. Šiemet Hitleris pavergė Austriją.

Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos organas "Pravda" dar 1936 metais vasarą, No. 140, rašė ir apie tai, kad Vokietijos fašistai pasiruošę pavergti Austriją ir Čechoslovakiją. Tarpe kitko ten rašė:

"Vokietijos fašizmas, pasiremdamas ant fašistinių ratelių Čechoslovakijoj veikia aktyviai ir dirba tam, kad tą šalį pavergus... Kartu prieš Čechoslovakiją ruošia ir Lenkiją."

Austriją fašistai pavergė šį pavasarį. Dabar atėjo eilė Čechoslovakijos. Paskui jie pasirengę pavergti Rumuniją su jos derlingais laukais ir žibalo šaltiniais; Jugoslaviją, kur yra apie pusė miliono vokiečių; Lietuvą, kurią jau senai Lenkijos ir Vokietijos fašistai susitarė pasidalinti, pulti Sovietų Sąjungą ir kitas šalis. Komunistų Internacionalas labai teisingai sakė, kad **fašizmas—tai karas!**

Vokietijos Fašistai

Vokietijos fašistai pasirengė pulti Čechoslovakiją. Jie sumobilizavo iki 2,000,000 armiją ir galingą orlaivyną. Jie pareikalavo, kad Čechoslovakija atiduotų vieną trečdalį savo žemės Vokietijai, gerą dalį Vokietijos fašistų talkininkams—Vengrijai ir Lenkijai. Faktiškai pasimojo išdraskyti visą Čechoslovakiją. Buvusi Čechoslovakijos valdžia su premjerų **Milan Hodza** spiriama Anglijos ir Francijos sutiko. Tada iš Berlyno išvažiavo keli šimtai automobilinių sunkvežimių su fašistų vėlevomis, kad išpuošus Hitleriui kelią ir išdidžiai jį pasitikus pavergtoj Čechoslovakijoj. Berlyne garsiai šaukė: "Čechoslovakijos prezidentas Benes yra kriminalistas ir turi pasitraukti! Mes turime 10,000 orlaivių ir kas bus priešingas, tai sunaikinsime! 120,000 vokiečių pabėgę iš Čechoslovakijos suorganizavo savo korpusus, apsiginklavo ir puls Čechoslovakiją, o juos palaikys Vokietijos armija! Vokietija turi užtektinai maisto vesti karą per 18 mėnesių! Rumunija su aliejaus šaltiniais turi būti mūsų! Lenkija ir Vengrija turi gauti dalį Čechoslovakijos!" Šie ir panašūs nazių šaukšmai skambėjo po Vokietiją. Atrodė, kad Čechoslovakija išduota. Nėra pasaulyj jėgos, kuri galėtų Hitlerį sulaikyti ir jam pastoti kelią. Nors tikrumoj Vokietijos fašistai nėra taip galingi, kaip jie giriasi. Jiems stoka metalo, aliejaus, duonos, aukso, kad jie galėtų vesti ilgą karą.

Čechoslovakija ir Permainos

Čechoslovakijos Milano Hodza valdžia pasidavė Francijos ir Anglijos reikalavimams, priėmė Hitlerio reikalavimus, išleido pareiškimą, kad ji visų apleista. Iš tos dalies, kurios Vokietijos naziai reikalavo, pradėjo trauktis Čechoslovakijos armija. Ten puolė iš Vokietijos naziai, kurie pabėgę iš Čechoslovakijos ir užėmė eilę miestų. Tūkstančiai jų grįžo apsiginklavę. **Hodza valdžios įsakymu ginkluoti priešai įleisti.** Naziai tuojaus pradėjo baisų terorą prieš čechoslovakus, draskė demokratiniai nusistačiusių žmonių namus, areštavo, vyrus nuo moterų ir šeimų atplėšė. Žmonės pradėjo šaukti: **"Išdavystė!"** Nepaisydami, kad Hodza valdžia reikalavo būti ramiems, visoj šalyj prasidėjo demonstracijos. Pragoj (sostinėj) tuojaus susidarė iš 80,000 demonstracija, kuri sekamą dieną pasiekė 250,000 žmonių. Reikalavo ginklų ir leisti jiems ginti savo kraštą.

Čechoslovakijos valdžia priešakyj su Milan Hodza rezignavo. Prezidentas Benes pašaukė valdžią sudaryti generolą **Jan Syrovy** ir armijos priešakin pastatė generolą **Ludwig Jan Krejec.** Tuojaus sudaryta nauja valdžia. Jos įsakymu generolas Krejec pasiuntė armiją į Vokietijos pasienį ir po kelių mūšių apvalė Čechoslovakijos žemę nuo Hitlerio agentų. Paskelbė generalę mobilizaciją. Į 6 valandas čechoslovakai sumobilizavo iki 2,000,000 vyrų ir gerai apginklavo. Mobilizacija pravesta nuoširdžiai. Kaip tik gavo žinią per radio, kad paskelbta mobilizacija nuo 20 iki 40 metų visų vyrų, tai ištuštėjo teatrai, judžiai, valgyklose paliko nesuvalgytas maistas. Visi skubėjo į mobilizacijos punktus pėsti, automobiliais, gatvekariais, ant dviračių. Šalyj įvestas karo stovis. Miestai nakties metu tamsūs, kad apsisaugojus nuo Vokietijos nazių orlaivių atakų. Čechoslovakijos nauja valdžia pasirengė gintis iš visų jėgų. O ji gali gintis, nes turi daug ginklų ir juos gaminančių fabrikų. Ant jos rubežių yra gerai prisirengta atremti priešas. Visos partijos, kurioms tik apeina šalies gerovė, stojo su nauja valdžia. Ant Vokietijos rubežiaus ji pastatė 1,800,000 kareivių!

Tuo kartu, šeštadienį, 24 d. rugsėjo, Vokietijoj įvyko naujos derybos tarpe Hitlerio ir Anglijos premjero Chamberlaino. Chamberlainą naziai sveikino. Jis naziškai atkišo ranką. Bet rado Hitlerį su didesniais reikalavimais, kaip pirmiau.

Tuo kartu Anglijoj ir Francijoj augo masių didžiausias pasipiktinimas pirmesniais Anglijos ir Francijos pardavikiškais žygiais. Visas demokratinis ir darbininkiškas pasaulis smerkė Angliją ir Franciją už Čechoslovakijos pardavimą. Chamberlainas susipyko su Hitleriu. Atrodė, kad jau tuojaus Hitleris puls Čechoslovakiją, bet dabar jis suprato, kad nauja valdžia ir du milionai apsiginklavusių čechoslovakų gali gintis. Jis paaštrintus reikalavimus įteikė antru kartu Čechoslovakijai, reikalaujant iki **šeštadienio, spalių 1 dienos, juos išpildyti.** Nauja Čechoslovakijos valdžia, turėdama užpakalyj Sovietų Sąjungą, Franciją, Angliją ir pasaulio užuojautą, tuos reikalavimus atmetė.

Vengrija, Lenkija ir Italija

Vengrijos fašistai įteikė Čechoslovakijai reikalavimą, kad ji didelę savo dalį atiduotų Vengrijai. Čechoslovakija atmetė tuos reikalavimus ir ant Vengrijos sienos pastatė armiją.

Lenkijos fašistai pradėjo ruošti provokacijas prieš Čechoslovakiją, pasiuntė ant jos sienos armiją ir pasirengė išvien su Vokietijos ir Vengrijos fašistais užpulti. Čechoslovakijos nauja valdžia atmetė Lenkijos fašistų reikalavimą. Sovietų Sąjunga pastatė 750,000 armiją prie Lenkijos ir pareiškė, kad jeigu ji puls Čechoslovakiją, tai Sovietai panaikina nepuolimo sutartį su Lenkija—reiškia, pasilieka sau teisę eiti Čechoslovakijai į pagelbą per Lenkijos pavergtą Ukrainos ir Galicijos dalį, kur yra apie 8,000,000 ukrainiečių ir rusinų.

Italijos fašistai priešakyj su Mussoliniu šaukia, kad jie eis išvien su Hitleriu. Bet tai nėra pasauliui naujiena.

Sovietai už Čechoslovakiją

Sovietų Sąjunga visu griežtumu smerkė Anglijos ir Francijos pasidavimą Hitleriui Čechoslovakijos klausime ir sakė, kad tas tik didina pasaulinio karo pavojų.

Rugsėjo 19 d. komisaras Litvinovas, Tautų Lygoj, pareiškė, kad Sovietai gelbės Čechoslovakijai, nepaisant ką Francija darys. Tą pat dieną Associated Press pranešė iš Maskvos, kad Sovietų Ukrainoj ir Sovietų Baltarusijoj prieš Lenkiją pastatė 650,000 Raudonosios Armijos kovotojų.

Rugsėjo 21 d. Sovietai pranešė, kad jie duos ginkluotą pagelbą Čechoslovakijai, jeigu tik Rumunija perleis. Rumunija atsisakė perleisti, jeigu Francija neis Čechoslovakijai į pagelbą.

Rugsėjo 23 d. Sovietai pareiškė Lenkijai, kad jeigu ji užpuls Čechoslovakiją,

Šitame name (Berchtesgaden, Vokietijoj) Chamberlainas tarėsi su Hitleriu dėl sudraskymo Čechoslovakijos.

tai Sovietai pasilieka laisvas rankas prieš Lenkiją. Sekančią dieną Sovietai pareiškė, kad jeigu Anglija ir Francija ant toliau išdavinės Čechoslovakijos reikalus, tai Sovietai duos prieš jas skundą Tautų Lygoj. Tą pat dieną pranešė, kad Raudonoji Armija pasirengus ginti Čechoslovakiją.

Francija ir Anglija

Pirmesnis Anglijos ir Francijos valdžių žygis Čechoslovakijos reikale iššaukė visoj Amerikos spaudoj kritiką, net pačioj Francijoj ir Anglijoj tik kaip kurie laikraščiai teisino, o visi kiti smerkė. Francijoj pareikalauta parlamento posėdžio, kad išvijus Daladiero valdžią. Anglijoj demonstravo darbininkai ir reikalavo naujų parlamento rinkimų. Susidarė namie ir užsienyj didelis pasipiktinimas Chamberlaino ir Daladiero valdžių išdavikiškais žygiais.

Pakrikus Chamberlaino ir Hitlerio deryboms, Francija ir Anglija pareiškė, kad jeigu Hitleris puls Čechoslovakiją, tai Francija ir Anglija eis jai į pagelbą prieš Hitlerį. Daladier nulėkė Anglijon ir tarėsi su Chamberlainu. Po to Francija pašaukė 900,000 rezervistų armijon ir pastatė galingą armiją prieš Hitlerį, Mussolinį ir Ispanijos generolą Franco. Anglija sumobilizavo karo laivyną ir paskelbė daliną mobilizaciją, dalinti žmonėms maskas nuo dujų, ruoštis karui.

Susidarė galingas demokratinis frontas prieš agresorius—Čechoslovakija, Sovietų Sąjunga, Francija ir Anglija. Po to Rumunija pareiškė, kad ji perleis Raudonąją Armiją į pagelbą Čechoslovakijai, paskelbė mobilizaciją ir savo armiją pastatė ant Vengrijos sienos. Jugoslavijoj masės pradėjo demonstruoti ir šaukti: **"Šalin Hitleris!"** ir prie Čechoslovakijos atstovo rūmo susirinkus 5,000 minia pareiškė, kad jie liuosa valia eis ginti Čechoslovakiją. Tas padarė pasisukimą ir Jugoslavijos valdžioj už Rumuniją ir Čechoslovakiją. Rašant šiuos žodžius, Europoj susidaro demokratinis frontas prieš agresorius iš sekamų valstybių: Čechoslovakijos, Sovietų Sąjungos, Francijos, Anglijos, Rumunijos ir Jugoslavijos. **Tai galinga jėga, bet kol kas dar nėra vieninga.** Šveicarija ir Belgija dalinai pasisakė už Čechoslovakiją. Agresorių pusėj stovi Vokietija, Italija, Lenkija ir Vengrija.

Jungtinių Valstijų prezidentas Roseveltas atsišaukė į Čechoslovakiją ir Vokietiją, kad jos vengtų karo. Jeigu demokratinis frontas kietai laikysis, tai vargiai agresoriai drįs stoti karan.

Karo Jėgos

Čia paduosime skaitlines, kaip didelės šalys, kiek turi gyventojų ir kokią armiją gali greitu laiku pastatyti:

Šalis	Turi ketv. mylių	Gyventojų	Armijos ir Rezervų
Čechoslovakija	54,264	15,000,000	2,100,000
Sov. Sąjunga	8,241,910	175,000,000	15,244,000
Francija	4,894,789	102,500,000	6,000,000
Anglija	13,290,634	486,726,500	450,000
Rumunija	122,282	19,500,000	1,800,000
Jugoslavija	95,628	14,500,000	1,100,000
Agresorių Frontas			
Vokietija	215,716	70,000,000	2,950,000
Italija	1,465,206	60,000,000	6,527,000
Lenkija	146,821	34,000,000	2,048,000
Vengrija	35,654	7,995,000	70,000

Anglijos, Francijos ir Italijos padavėme plotį ir gyventojų skaičių su jų pavergtomis kolonijomis. Italijos pavergta Ethiopija kol kas jai paramos neduos, nes ten fašistai dar turi vesti karą prieš liaudį. Lenkija irgi yra netvirta, nes veik pusė jos gyventojų yra kitų tautų žmonės ir jie neis su fašistais. Anglija irgi turi nesmagumo su savo pavergtomis milžiniškomis kolonijomis.

Jeigu šis demokratinis frontas laikysis vieningai, jeigu jo diplomatijoj vėl nepasireikš išdavikiška politika, tai karo agresoriai vargiai išdrįs išprovokuoti karą. Demokratinis frontas turi daug daugiau progų nugalėti agresorius. Jis turi užtektinai žmonių, žalios medžiagos, ginklų, lėktuvų ir galingiausį jūrų karo laivyną.

Prie to reikia pridėti, kad Ispanijoj ir Chinijoj eina karas. Jeigu kils didelis Europoj karas, tai tada Francija ir Anglija galėtų pagelbėti Ispanijos lojalistams išvyti iš tos šalies fašistus. Suprantama, Ispanija pagelbėtų prieš Vokietiją ir Italiją.

Azijoj, jeigu Japonijos imperialistai užpuls Sovietų Sąjungą, tai tada Sovietai turės vesti vieną karą vakaruose, o kitą rytuose, kur jų orlaivynas ir jūrų karo laivynas turės ne vien savo kraštą ginti, bet ir Chinijos liaudžiai gelbėti.

Jeigu tokis platus pasaulinis karas prasidės, tai negali būti nei svajonės, kad **Jungtinės Valstijos galės išsilaikyti neutrališkos.** Anksčiau ar vėliau fašistų provokacijos ir jas įtrauks į karą.

Tai tokioj padėtyj šiandien yra pasaulis. Kas bus, kurion pusėn dalykai pasisuks, tą parodys tik kelios būsimos dienos. Jeigu demokratinis frontas nesvyruos, tai yra vilties, kad fašistai parėkavę turės laikinai nusiraminti, tęsis didelis ir pasiutęs apsiginklavimas ir prie karo prisirengimas, nervų įtempimas. Bet jeigu demokratija pasiduos — duos suparceliuoti Čechoslovakiją, tai fašistiniai agresoriai dar daugiau ginkluosis, ruošis prieš kitas šalis ir pasaulis neturės ramybės, kol galų gale jis bus padegtas. Jeigu iškils karas, tai fašistai jį prakiš.

D. M. Š.

Federacijos Vadas Reikalauja Nuolaidų Fabrikantam

Houston, Texas. — Duodamas raportą suvažiavimui Amerikos Darbo Federacijos Metalistų Unijos, J. P. Frey, šios unijos pirmininkas, reikalavo glaudesnio bendradarbiavimo darbininkų su fabrikantais, smerkė tūlus punktus Šalies Darbo Santikių Įstatymo, reikalavo jį "pataisyt," ir dergė valdišką Darbo Santikių Komisiją, nes kaip Frey pasakojo, tai ši komisija "palaikanti" CIO unijas prieš Darbo Federaciją.

Mussolinis Ragina Angliją ir Franciją Apleist Čechoslovakiją

Roma. — Mussolinis atsišaukė į Angliją ir Franciją, kad jos nebandytų apgint Čechoslovakiją. Nes jeigu paskui jos ir mėgintų apleist Čechoslovakiją, tai jau, girdi, "būtų pervėlu."

Sovietai Užgiria Prezidento Roosevelto Atsišaukimą

Maskva. — Sovietų vyriausybė pilnai užgyrė prezidento Roosevelto atsišaukimą (pirmoj vietoj taikytą Hitleriui) vengti karo ir spręsti ginčus derybomis, kaip praneša United Press, amerikonų žinių agentūra.

Barcelona, Ispanija. — Traukinių susikūlime užmušta 65 asmenys.

Montello, Mass.

Park Teatro Atidarymas

Šį penktadienį, rugsėjo 30 d., 7:30 val. vakare įvyks atidarymas Park Teatro, kuris pirmiau vadinosi Lietuvių Tautiška Svetainė. Svetainėje viskas perbudavota, pertaisyta, pagerinta ir pagražinta. Įvesta vėliausios mados kalbamųjų judžių įrengimas. Gaspadoriai nesigailėjo išlaidų, idant vietą padarius gražią ir malonią visiems.

Įžanga gi labai žema, būtent: suaugusiems dienos laiku tiktai 15 centų, o vakare tik 25 centai. Vaikams dienomis tiktai 10 centų.

Tėmykite "Laisvę", nes joje bus pranešama apie judžius, kurie bus rodomi.

Rep.

SO. BOSTON, MASS.

Radio Programa

Šeštadienio, Oct. 1-mo, radio programa per stotį WORL, 8:00 val. ryte, bus sekanti:

1—Ona Baltrus iš So. Bostono dainininkė ir smuikininkė.

2—Dr. Juozas Landžius-Seymour iš South Bostono duos paskaitą apie sveikatą.

3—**Antras Radio Kontestas.**

Sekmadienio, Oct. 2-ro, radio programa per stotį WORL, 9:30 val. ryte, bus sekanti:

1—Modernistics orkestra iš Cambridge

2—Dainininkė Emilija Rudokiutė iš So. Bostono.

3—Ignas Kubiliunas, dainininkas iš South Bostono.

Po programos prašome parašyti laiškelį ar atvirutę į stotį WORL, Lithuanian Program, Boston, Mass., pranešdami savo įspūdžius.

Steponas Minkus,
garsintojas.

Lawrence, Mass.

Lietuvių masinis susirinkimas įvyks šeštadienį, spalių 1 d., 2 val. po pietų, L. U. Kliubo svetainėje. Bus aiškinama unijos dalykai. Kviečiame visus dalyvauti, vyrus ir moteris. Ateikite ir tie, kurie dar nepriklausote prie unijos. Išgirsite daug svarbių reikalų. Taipgi nepamirškite atsinešti gerų klausimų bei sumanymų dėl unijos.

Visus lietuvius kviečia.

Komitetas.

Marlboro, Mass.

Rugsėjo 18 pas Vaitulevičius namuose įvyko parė, paminėjimui jų 25 metų vedybinio gyvenimo. Daug svečių dalyvavo iš visos apylinkės, taipgi buvo ir iš tolesnių kolonijų, iš New Jersey ir West Virginia valstijų.

Svečiams besilinksminant prie skanių valgių ir trumpomis prakalbėlėmis linkint Vaitulevičiams sulaukti auksinių vestuvių, taipgi neužmiršta ir darbininkiški reikalai. Vienam iš dalyvių prisiminus apie politkalinių būklę, ypač suminėjus didįjį darbininkų vadą Tom Mooney, kuris jau suviršo 20 metų laikomas San Quentin bastilijoje, atjaučiant to kalinio padėtį, ant vietos tapo sumesta aukų $4 vedimui jo išlaisvinimo. Šios ypatos aukavo: po 1.00: Vaitulevičiai ir M. Močionis; po 50c: J. Peleckas, F. Medeckis; po 25c: Ch. Sdanavičius, A. Baronas, Al. Vaitulevičius ir M. Baronienė. Visiems aukavusiems tariam širdingai ačiu.

Aukos pasiųsta Tom Mooney gynimo komitetui.

B.

Cleveland, Ohio. — Amerikos Darbininkų - bedarbių Susivienijimo suvažiavimas užgyrė prezidento Roosevelto atsišaukimą (į Hitlerį) vengt karo.

Osk. Breivė

MANO SVEČIAI

(Tąsa)

Čia pat įrengtos stalių, metalistų ir kitokios dirbtuvės. Už darbą dirbantiems moka iki vienos kronos į dieną. Uždirbti pinigai į išlaikymą neskaitomi. Už juos dirbantysis ką nori nusiperka. Daugelis senelių ir senučių dirba šitos pat ligoninės skalbykloj, valgykloj ir kitose reikalingo darbo vietose. Kiti tvarko kiemą, prižiūri medelius, gėles. Ligoninė turi ir savo salę, kur rodomos filmos, skaitomos paskaitos arba suruošiami koncertai. Rodė mums biblioteką ir valgyklos salę.

—Tai ką, vadinas, čia švediškas ubagynas,—sako advokato žmona.

—Na, taip. Lietuviškai kalbant taip reiktų pasakyti. Bet lietuviški ubagynai, lietuviškos senelių prieglaudos, jeigu jų kur yra, į šitas nepanašios.

—Ak ponas, argi nematėt kur katalikiškų labdaringų draugijų prieglaudų, nesinori jų ir prisiminti. Tik skarmalynai ir ...— advokato žmona savo minties nebepabaigė.

Mano svečias gydytojas, matau, manimi nelabai pasitiki. Mano, kad aš atvedžiau į švedišką sanatoriją ir noriu įtikint, jog čia elgetynas. Sutikęs vyresnįjį gydytoją, sunkiai vos ne vos surasdamas reikalingus žodžius, vokiškai klausia:

—Ist hier Sanatorium?

—O nein. Hier ist Krankenhaus und dort,—parodė į kitą gatvės pusę,—Altenheim.

Mano svečiams, suprantantiems vokiškai, teko įsitikinti, jog iš švedų kalbos visus švedų paaiškinimus verčiau teisingai, nuo savęs nieko nepridėdamas. Net man pačiam lengviau pasidarė. Vadinas, aš neapgaudinėju.

—O štai čia,—aiškinu drąsiai savo svečiams,—dviejų darbininkų miestelių vaikams pastatyta pradžios mokykla. Jei dar nepavargot, prašom—apžiūrėsim.

Pušynu, gražiai išlygintu takeliu lipam kalnan, kur tarp medžių baltuoja nepaprastai dideliais langais didžiulis baltas trijų aukštų rūmas. Kiemas išlietas meksfaltu, iš kurio tai vienur tai kitur auga pušys, o mokyklos pašaliais—gėlės. Prie geležinės tvorelės iškabinta balta emaliuota lentelė "Enskedes Folksskolan" tarsi paliūdydama mano žodžius, jog čia ne gimnazija ir ne koks kadetų korpusas, o liaudies mokykla.

Kiemas buvo pilnas vaikų. Vieną berniuką aš paėmiau už rankos ir paprašiau:

—Nuvesk mane pas savo mokytoją.

Jo mokytoja buvo labai užimta, tvarkė lunčą, tačiau mano užkalbinta tuojau reikalą suprato ir nuvedė pas mokyklos vedėją. Mokyklą galim apžiūrėti nuo pat pamatų iki pat stogo verandos; mokyklos vedėjas mus vedžioja, aiškina, mano svečiai duoda jam įvairiausių klausimų, o aš vos beatsikvėpdamas verčiu. Dar vedėjo kabinete bebūnant ligonių kasų direktorius skubėjo paklausti, kiek švedų liaudies mokytojas gauna algos.

—Mokyklos vedėjęs užuot atsakęs išėmė iš spintos lapą ir paduodamas mums tarė:

—Štai tamstoms algų lapas, šiandien kaip tik mokytojams buvo išmokėtos algos.

Sąraše buvo net 30 pavardžių. Ties kiekviena pavarde stovėjo skaičiai svyruoją tarp 500 ir 700 kronų.

—Vadinas, vidutiniškai jūsų mokytojas į mėnesį gauna šešis šimtus kronų?

—Taip,—atsakė mokyklos vedėjas.

Mano svečiai be išimties stebėjosi. Lietuvoj mokytojai blogiausiai atlyginama inteligentų kategorija. 300 litų retas kuris miesto mokytojas gauna, o kaime tenka ir su 180 verstis. Gydytojas nenorėjo nusileist, jis į mokytojo švedo paaiškinimus atsakė:

—Bet užtat lietuviškas mokytojas gauna butą.

—Mes—miestų mokytojai butų negaunam. Bet provincijoje, kai statomos mokyklos kartu pastatomi ir mokytojams gyventi namai, nes kaimuose išnuomuojamų butų juk nėra. Mieste gi kas kita,—aiškina švedas mūsų gydytojui, nenorinčiam patikėti, jog švedų mokytojas gyvena geriau negu lietuvių.

Bet švedas ginčytis nė kiek nelinkęs; jis veda mus toliau ir rodo mokinių valgyklą. Vaikai susėdę aplink stalus srebia kažkokią pienišką sriubą. Jie sveikinasi su savo vedėju ir su mumis.

—Kodėl jie čia valgo?—abi vienu balsu klausia mano viešnios?

—Dabar vienos valandos pertrauka pirmiesiems pietums. Kurių mamos namie, į fabriką dirbti neina ir kam visai netoli, tie pareina namo ir pavalgo. Bet daugumas valgo čia pat mokykloj.

O kas už jų maistą moka?

—Tėvai. Bet už didžiąją dalį sumoka valstybė arba miestas.

Gimnastikos salė mano svečiams be galo patiko. Ji tokia graži, tokia švari ir toks malonus jos kvapas, jog nesinori iš jos ir išeiti. Mokytojas rodo mums visokius sporto įrankius. Mūsų gydytojas žiūrinėja salėj kabančius paveikslus, mokinių grupių ir mokytojų fotografijas, ir sako:

—Bet žiūrėkit, ponas, jūsų mokyklose nėra karaliaus paveikslo, kaip gi tat?

—Karaliaus?—sako šypsodamasis švedas.—Kam gi mums jo paveikslas, jeigu mes jį ir taip gerai pažįstame.

Mano svečiai: direktorius ir advokatas aiškiai rodė pasitenkinimą gražiu švedo atsakymu, o gydytojas buvo kažkaip abejingas. Jo manymu, mokykla be karaliaus paveikslo opozicija kvepia.

—O štai čia—dantų gydytojo kabinetas, čia medicinos gydytojo priimamasis, —rodo mums švedas.

—Tėvai turi mokėti už vaikų gydymą?

—Ne. Jiems už darbą atlygina valstybė ir savivaldybė.

—O už mokslą?

—Šitoj mokykloj mokinys gali baigt visas aštuonias klases nemokamai.

—Kaip tat aštuonias? Argi pas jus pradžios mokykla aštuonerių metų?

—Šešerių metų privaloma. Ją baigęs dar gali mokytis dvejus metus. Paskutinė pradžios mokyklos klasė yra piliečio parengimo klasė. Joje mokiniai supažindinami su pagrindiniais valstybės įstatymais parlamento ir savivaldybių rinkimų tvarka, išmokomi knygvedybos.

Ir mokytojas mums ėmė braižyti ant popierio liaudies mokyklų sistemą, rodydamas po kiek metų iš šitos mokyklos mokinys gali pereiti į realinę, į amatų, į fabrikų mokyklas.

Mokyklos virtuvėj mes radom paaugesnes mergaites tinkleliuose trinant obuolius, jos gamina jauniesiems, kuriuos matėm valgykloj, desertą. Mokinės mokykloj išmokomos gaminti valgį, nes jos juk kada nors bus šeimininkės. Jos išmokomos čia ir siūti, nes rankų darbelių salėj stovėje daug kojinių siūvamų mašinų ir nebaigtų siūt sijonėlių. Berniukai nesiuva; jie abliuoja, kala.

Mes jau buvom linkę mokytojui dėkoti ir atsisveikinti, bet jis atrakinėdamas tai vienas tai kitas duris vis rodė naują, ko Lietuvos mokyklose negalima pamatyt. Fizikos, gamtos mokslų kabinetą, dainų, muzikos, susirinkimų ir kino teatro sales.

—Tai ką, mokiniams rodote filmas?

—Mažai. Tik du kartu į savaitę. O čia, va, štai prašom žiūrėt—mokinių biblioteka ir skaitykla. Vaikai čia pasiskaito, pasižiūri iliustracijų, paruošia savo pamokas ir laiką praleidžia iki tėvai pargrįžta iš darbo. Gretimos durys—mokytojų biblioteka.

Mano viešnios jaučiasi pavargusios ir ragina mus paskubėt. Skubam į tam pačiam name esančią maudyklę. Net dvidešimts baltų, nedidelių vonių išrikiuota.

—Mes žiūrime, kad vaikai ne mažiau kaip kartą į savaitę čia išsimaudytų. Jų tėvai užimti darbu, o mes pasamdyti už jų uždirbtus pinigus jų vaikus mokyti ir prižiūrėti.

Net ir mūsų gydytojas nebebando ginčyti. Viešnios negali atsitraukt nuo baseino. Šitoj vaikų pirtyj įrengtas ir plaukioti baseinas. Vanduo žvilga, kaip gyvasis sidabras, o plaukyti jame tikrai gera, nes vanduo sušildomas iki 30 laipsnių.

(Bus daugiau)

Laiškas Amerikos Lietuvių Jaunimui

(Tąsa iš 2-ro pusl.)

persiduot kiton neleidžia nei laikraščių, nei knygų, nei maisto. Sugavę ką nors slapčia nešantis, visuomet nubaudžia. Baudžia tokiomis bausmėmis, kurios skaudžiausiai atsiliepia į sveikatą ir į dvasinį gyvenimą. Pav. be maisto iš laisvės, be laikraščių, knygų, sąsiuvinių, laiškų, be pasivaikščiojimo, karceriu ir tt. Sunkus ir griežtas režimas, prastas kalėjimo maistas, blogas ir tvankus oras, tai puikiausios sąlygos įvairioms ligoms.

Prie greitesnio fizinio jaunuolių iškankinimo kalėjime prisideda ir sunkus darbas durpyne. Dirbti tenka sunkų durpių kasimo ir džiovinimo darbą nemažiau 10 val. per dieną. Į darbą ir iš darbo tenka eiti pėstiems po 4 klm. Po sunkaus ir varginančio darbo šitie "pasivaikščiojimai" visiškai nukamuoja. Už visos dienos darbą moka nuo 30 iki 50 centų.

Be Raseinių kalėjimo, jaunuoliai laikomi dar ir kituose kalėjimuose. Šiaulių kalėjime esame apie 20. Palyginus su Raseiniais, režimas yra kiek švelnesnis, bet jaunuoliams ir čia taikomas griežtesnis: vieni išlaikomi daugiau nei po metus nuo visų politkalinių izoliuoti vienutėse, kiti atskiroj kameroj.

Tai tiek, draugai tautiečiai, trumpai apie Lietuvos jaunimo gyvenimą "laisvėj" ir mūsų — jaunųjų antifašistų — fašistiniuose Lietuvos kalėjimuose. Kaip matot, mūsų padėtis nepavydėtina. Bet nežiūrint teroro, mes pasiryžę kovot ir laimėt. O Jūs, pažangieji lietuviai jaunuoliai Amerikoj, tikimės, visomis išgalėmis remsite mūsų ir visų Lietuvos darbo žmonių kovą už laisvą demokratinę Lietuvą ir šviesesnę mūsų krašto jaunimo ateitį.

Su jaunuoliškais kovos linkėjimais,

Vilius Teisutis.

Šiaulių s. d. kalėjimas.
1938-VIII-21 d.

Cleveland, Ohio

Laisvamaniai Rengiasi Prie Jagmino Prakalbų

Amerikos Lietuvių Laisvamanių Etinės Kultūros Dr-ja turį paruošus prakalbų maršrutą, per visas rytines valstijas. Kalbėtojum yra paskirtas tos draugijos centro pirmininkas d. H. Jagminas.

Todėl Clevelando, ALLEKD. 6-tos kuopos pereitame susirinkime buvo daug kalbėta ir planuota, kaip sukviesti visus Clevelando lietuvius į tas prakalbas, kada jos įvyks Clevelande. Nes tokios prakalbos, apie laisvąją etinę kultūrą, clevelandiečiams yra didelė retenybė. Drg. H. Jagminas yra tas žmogus, kuris visuotinam laisvamanių suvažiavime, Chicago, Ill., patiekė naujus planus laisvos etinės kultūros plėtimui ir pagal jo planą ALLEKD. tapo suorganizuota ant naujų pamatų.

Clevelande prakalbos įvyks didžiojoj Lietuvių Svetainėj, 6835 Superior Ave., ketvirtadienio vakare, spalio 6 d. Būtų labai pageidaujama, kad po šių prakalbų Clevelande būtų galima praplėsti laisvos etinės kultūros veikimą. Nes čionai yra daugybė laisvai protaujančių lietuvių, kurie visai mažai užsiima apšvietos darbu — jie turėtų stoti į laisvosios etinės kultūros veikimą.

Laisvamanis.

SVARBU BOSTONO Apielinkei

Pažangiosios Bostono lietuvių organizacijos rengia dienraščio "Laisvės" naudai

KONCERTĄ

•

žada sudaryti gerą programą, taip kad kiekvienas atsilankęs turės malonaus pasitenkinimo.

•

Įvyks sekmadienį

Lapk. 6 Nov.

•

Rengėjai prašo šios apylinkės organizacijų tą dieną nerengti ir jų narius kviečia dalyvauti šiame koncerte.

•

Koncertas Bus

Lietuvių Salėje

E ir kampas Silver Sts.

SOUTH BOSTON, MASS.

•

Prašome visos apielinkės pirmeiviškosios lietuvių visuomenės įsitėmyti dieną ir vietą šio koncerto ir stengtis jį pamatyti.

Washington. — Rooseveltas sušaukė savo ministerių kabinetą pasitart su juom, kokios pozicijos Amerika turės laikytis atsitikime gręsiančio europinio karo.

20-ties Metų Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktuvėms Minėti Proga dienraštis "Laisvė" išleido speciališką masiniam platinimui brošiūrą—

LIETUVOS LAISVĖS DRAUGAI ir PRIEŠAI

Parašė R. Mizara

Brošiuroje gyvais faktais yra nurodyta:

(1) Kas kovojo už lietuvos nepriklausomybę ir laisvę.

(2) Kas kovojo prieš lietuvos nepriklausomybę?

(3) Kokią rolę vaidino, kam tarnavo Lietuvos katalikų dvasiškija, kai Lietuva buvo caro priespaudoj?

(4) Ką tuomet darė, su kuo ėjo, dabartiniai "tautos vadai", kai Lietuvą slėgė carizmas ir kaizerizmas?

(5) Kas kovoja už Lietuvos ir jos žmonių laisvę dabar?

Knygelė nedidelė, bet pilna dokumentališkų citatų, pilna faktų, kurie reikalingi žinoti kiekvienam lietuviui.

ĮSIGYKIT ŠIĄ KNYGELĘ TUOJAU.

Literatūros platintojai: užsisakyti **"Lietuvos Laisvės Draugai ir Priešai"** masiniam platinimui

•

Kiekvienam vasario 16 d. sukaktuvių minėjimo masiniam mitinge privalo būti ši brošiura pardavinėjama.

Knygutės kaina tik 5 centai

Platintojams, imantiems nemažiau 10 knygelių, duodame po 3 centus. Ir kurie kartu su užsisakymu prisiųs pinigus, nerokuosim persiuntimo kaštų.

Raštas aiškus, kalba lengva, populiari.

•

Siųskit užsakymus tuojau.

LAISVĖ

427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.

Vajus Gavimui Dienraščiui "Laisvei" NAUJŲ SKAITYTOJŲ

Prašom į talką visus dienraščio "Laisvės" skaitytojus gaut savo dienraščiui naujų skaitytojų.

• • •

Vajus Prasidės 1 d. Spalių-October

Jis bus du mėnesius laiko. Tuom laiku naujai užsirašiusiems "Laisvės" kaina bus tik $5.00 metams ir $2.75 pusei metų. Gi reguliarė "Laisvės" kaina yra $5.50 metams ir $3.00 pusei metų.

Seniems skaitytojams kainoje nuolaidos nėra

Piniginės dovanos dalyvaujantiems Konteste gavimui naujų skaitytojų

1—$50; 2—$35; 3—$25; 4—$20; 5—$18; 6—$15; 7—$12; 8—$10; 9—$7 ir 10—$5.

Tuojau stokite į kontestą ir laimėkite vieną iš aukščiau pažymėtų dovanų. Dažniausia dovanas gauna tie, kurie pradeda darbą pačioje pradžioje vajaus. Tad nelaukite nieko, ale tuojau stokite į darbą. Gaukite savo dienraščiui naujų skaitytojų, gaukite sau dovaną.

• • •

Kaip Geriausia Gauti Naujų Skaitytojų

Geriausias būdas gavimui naujų skaitytojų yra ėjimas tiesiai į namus. Namuose galima plačiau pasikalbėti, lengviau įrodyti naudingumą skaityti "Laisvę." Dabar labai svarbus momentas gavimui naujų skaitytojų, nes karo pavojus yra baisus rūpestis kiekvieno žmogaus ir kiekvienas mąstantis žmogus nori skaityti žinias.

• • •

Prašome Tuojau Užsiregistruoti

Kiekvienas apšvietą branginantis žmogus privalo platinti dienraštį "Laisvę." Nes "Laisvės" platinimas yra labai svarbus apšvietos darbas. Tuojau užsiregistruokite kaipo kontestantas ir tuojau pradėkite šį svarbų apšvietos darbą. Rašydami kontesto reikalu adresuokite:

"Laisvė," 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Lowell, Mass.

Baisiausia Audra

Rugsėjo 21 d. užėjo tokia smarki viesula, kad šio miesto gyventojai tokios nebuvo matę visą savo gyvenimą. Viesula siautė per naktį, rovė medžius iš šaknų, stogus nudraskė, langus išdaužė. Persigandę žmonės bėgiojo, nežinodami, ką daryti.

Ant rytojaus miestas atrodė kaip po didžiausio karo. Medžiai sugriuvę skersai gatves, stulpai su dratais suversti, dauguma krautuvių be langų, miestas be šviesos. O čia dar patvino Merrimack ir Concord upės, persipildė, išsiliejo per krantus, užtvino įmonės, stubos ir ūkės. Žodžiu sakant, ištiko didžiausia katastrofa.

Nukentėjo keliolika šeimynų lietuvių, ypač ūkininkų daug nukentėjo. Mat, beveik visus vaismedžius išrovė.

Keliolika gyvasčių žuvo. Vieną vyrą mašina bevažiuojant medis užgriuvo ir užmušė. Kitą medis prie stubos sutrynė. Desėtkai sužeistų. Priskaitoma milionai nuostolių. Beveik didesnę pusę Lowelio ir apylinkės vaismedžių išrovė. Massachusetts valstijoje žuvo virš 200 žmonių.

Žmonės dabar susirūpinę karu. Ne tiek išsigando buvusia audra, kiek būsimu karu. Dauguma smerkia Vokietiją ir Angliją, kad jos tarpe savęs varo apgaulingą politiką, kuri veda prie karo. Abelnai žiūrint, šio miesto piliečiai yra nusistatę prieš karą.

Rugsėjo 16 d. moteriškė vardu D. Keegan papuolė bėdon už poligamiją. Mat, ji nepersiskyrus su pirmu vyru apsivedė su kitu. Valdžia padėjo ją po $500 kaucija iki teismo.

Rugsėjo 15 d. pasimirė W. Kriaučiūnienė. Gyveno po num. 67 Andover St. Paliko nuliūdime vyrą, sūnų ir dvi dukteris.

Griaustinis.

Lawrence, Mass.

Rugsėjo 17 d. buvo surengta lietuvių diena už Lietuvos nepriklausomybę ir demokratiją. Rengė 13 organizacijų. Parengimas įvyko L. K. Kliubo darže. Beveik visi lietuviai dalyvavo. Taipgi buvo lietuvių ir iš kitų miestų. Visi mandagiai šnekučiavosi, linksminosi. Visi stojo už Lietuvos demokratiją ir laisvę žmonėms. Tai labai pagirtinas darbas draugijų, kliubų ir kuopų, kad pradėjo veikti bendrai tokiam svarbiam momente. Turėtų dar drūčiau suglausti spėkas už Lietuvos nepriklausomybę ir demokratiją.

Mes gerai matome, kad Lietuvai ateina pavojus iš dviejų pusių — vienas iš Lenkijos, kitas iš Vokietijos. Pasmaugęs Čechoslovakiją, jei jam pavyks, Hitleris griebs smaugti Lietuvą.

Šį sykį gerai pasidarbavo moterų piliečių kliubas ir tautiškos parapijos moterys, aukodamos valgius. Net du stalai buvo apkrauti skaniais valgiais. Pelno liko $106 su centais. Tai yra gera pradžia veikimo.

Čionai paduodam vardus aukavusių moterų: N. Pajerskienė, O. Peslikienė, R. Kirmelienė, Kasilavičienė, A. Čuladienė, C. Jozokienė, J. Slaivienė, E. Stravinskienė, V. Kazlauskienė, Černauskiūtė, R. Cirienė, B. Žuraulienė, Z. Stravinskiūtė, J. Čiurlionįūtė, M. Lagūnienė, L. Milutienė, Kodienė, V. Yarulionis, J. Kazlauskienė, P. Aladaužienė, T. Šimonskis, V. Zulsienė, J. Coney ir Mrs. Sconllon.

Taipgi lietuvių tautiška duonkepykla-korporacija paaukojo didelius pyragus ir keikšą.

Gaspadoriai gerai darbavosi ir vedė tvarką gražiai. Jais buvo A. Snapauskas ir J. Peslikas.

Vardan viso bendro veikimo komiteto tariu ačiu visiems, kurie darbavosi ir aukavo dėl šio parengimo. *S. Penkauskas.*

Hudson, Mass.

Hudsoniečiams Laiškas Iš Lietuvos

Kaunas, Lietuva.
August 30, 1938.

Brangūs Draugai,
Kliubiečiai:—

Sveikinu jus visus ir linkiu viso gero dėl jūsų pasisekimo kliubą remontuoti. Girdėjau, kad aš jau nepažinčiau mūsų kliubo, nes jis tiek gražus. Pagirtinas darbas. Man įdomu, kad jūsų pirmininkas galėjo tvarką palaikyti ir nutarti tokius svarbius dalykus. Pasirodo, kad jis geresnis pirmininkas, kaip aš.

Dabar aš sugrįžau iš Sovietų Sąjungos. Niekas nežino, kaip viskas stovi tenais, bet čionais Lietuvoj visi kalba apie ją. Yra netikėtinas dalykas, kad amerikonai tiek toli nuo Rusijos, žino daugiau apie ją, kaip lietuviai, kurie tiek arti prie jos gyvena. Žinoma, yra ir šito krašto tokių, kurie irgi yra buvę Rusijoje, bet kad jūs žinotumėt, koks keistas dalykas—vienam pasirodo gerai, kitam pasirodo blogai. Vienu žodžiu sakant, **man pasirodė gerai,** bet matau ir negerumų. Man sunkiau per laišką išreikšti mano įspūdžius, gal galėsiu geriau apipasakoti parvažiavęs. Gal užtenka pasakyti, kad į Rusiją labai sunku įvažiuoti. Beveik visai neįsileidžia iš Europos. Amerikonam taip pat sunku įvažiuoti. Aš buvau labai laimingas, kad galėjau pas juos atsilankyti.

Lietuvoj tai man teko būti ir kaimuose ir miestuose baliavoti su visais ponais. Aš gerai susipažinau su lietuvių gyvenimu ir galėsiu gerai apipasakoti. Kaunas yra dideliai pasikeitęs per paskutinius laikus. Daug naujų gatvių statoma, daug naujų namų ir taip viskas daugiau švaru. Žmonėms biskį po biskį darosi geriau gyventi, bet tos laisvės, kurios randas Amerikoj, tai nėra. Ir žmonės negauna balsuoti dėl prezidento, bet vistiek Lietuva vadinas kokia respublika. Čionais nėra nė jokios respublikos, bet tikrai diktatūra, taip pat, kaip Vokietijoj ir Italijoj. Smetonos tai nesimato ant gatvių nuo to čėso, kaip jis su savo šaika per naktį nuvertė tikrai išbalsuotą valdžią. Dabar nėra Lietuvoj kito veikimo, kaip jų, tautininkų. Yra užgintas progresyvių veikimas ir todėl Lietuvos apšvieta sociališkai ir morališkai stovi ant vietos. Katriem gerai, tai labai gerai, o katriems blogai, tai nėra kam pasisakyti.

Aš tik dar vieną kartą noriu priminti, kad žmonių balsavimo tai visai nėra. Laukim ir darbuokimės dėl tos dienos, kada bus Lietuva laisva, kaip ir Amerika!

Gal jau būsiu ant jūsų kito susirinkimo. Tai iki to laiko ne su diev, bet iki pasimatymo.

Su draugiškais linkėjimais,
Algirdas Yokšas.

Suffield, Conn.

Baisi Gamtos Rykštė

Ne tik fašizmas šiandien mėsinėja darbininkų klasę. Gamta rodo savo rūstybę lygiai visiems. Tačiau, žinoma, didžiausias sunkumas gula ant vargšų darbininkų.

Ir mūsų miestelį šiomis dienomis aplankė baisi gamtos rykštė. Pirma to per penkias dienas be pertraukos, kaip iš kibiro, pylė lietus. O rugsėjo 21 d. po trijų po pietų pradėjo pūsti vėjas iš pietų pusės ir buvo girdimas vis didesnis šėlimas. O apie 4 valandą jau staugė baisi viesula su lietum ir smulkiais ledais. Ir taip šėlo daugiau dvi valandas. Žmonės nemislino gyvi likti. Manėme, kad visi drauge su medžiais atsidursime padangių verpetuose.

Ir taip iš labai gražaus medžiuose paskendusio miestelio po trijų valandų liko tik pustynė. Ant Main gatvės, tartum lavonai po baisių mūšių karo lauke gulėjo suguldyti milžiniški šimtamečiai medžiai ir telegrafų stulpai. Nei vieno medžio nebeliko sveiko. Kurių neišplėšė su milžiniška velėna, tai per pusę nulaužė, arba šakas nugenėjo. Liko tiktai kamienai.

Netekome vandenio, elektros, šviesos. Stubų daug nenukentėjo, tik kelias apgriovė griūdami medžiai. Bet baisiai nukentėjo tabako farmeriai. Beveik visas "shedes" sugriovė ir tabaką sunaikino.

Dar nežinia, kada šviesą turėsime. O vandenį varo gasolinu. Daug išnešė langų.

Susnikų Jurgis.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

READING, PA.

ALDLD 143 kp. rengia puikų balių, naudai Komunistų Partijai. Įvyks 1 d. spalių, 7:30 val. vak., 216 Washington St. Šokiams gries gera orkestra. Turėsime skanių valgių ir gėrimų. Kviečiame visus apylinkės draugus dalyvaut, praleisime linksmai vakarą ir paremsite darbininkišką organizaciją. — T. Zambusevičienė, Sekr. (228-229)

PHILADELPHIA, PA.

Spalių 2 d. įvyks ALDLD 10 kp. išvažiavimas Burkalme Park, bus visokių žaislų, diskusijų ir kitų įvairumų. Kviečiame visus atvažiuoti, linksmai laiką praleisti, galėsite pasišokti, yra graži pieva dėl lenktynių. Bus ir dovanų laimėjimas. Todėl būkite visi užbaigti vasaros sezoną. — Kom. (228-229)

PHILADELPHIA, PA.

ALDLD 105 kp. susirinkimas įvyks 1 d. spalių, pas drg. Pletus, 8 v. v. Visi nariai ateikite ir naujų atsiveskite. Turėsime raportą ir svarbių tarimų, taip pat bus komisijos pranešimas apie parengimą. — Valdyba. (228-229)

NASHUA, N. H.

ALDLD 42 kp. šaukia mėnesinį susirinkimą pas dd. Vajanauskus, 55 Miami St., 7:30 v. v. Įvyks sekmadienį, spalių 2 d. Prašome visų skaitlingai dalyvauti, išgirsite raportą nuo 18 d. rugsėjo parengimo. Turime ir prisiruošti prie žieminio sezono. — Valdyba. (228-229)

HUDSON, MASS.

Am. Liet. Kongreso Hudson Skyrius rengia Bankietą-Prakalbas, sekmadienį, spalių 2 d. Kliubo Svetainėje. Kalbės St. Michelsonas, "Keleivio" Redak. Šių dienų svarbiais klausimais. "Vakar Austrija — šiandien Čechoslovakija — Rytoj Klaipėda — Lietuva." Bus skanių valgių ir gėrimų. Kviečiame skaitlingai dalyvauti. (228-230)

WATERBURY, CONN.

Komunistų Partija rengia šokius su užkandžiais 1 d. spalių, po num. 774 Bank St. Pradžia 8 v. v. Turėsime gerą lietuvišką orkestrą. Bus ir skanių gėrimų, prie to turėsime progą laimėti trilypę užkandžių dišę už labai mažą mokestį. Pelnas nuo parengimo bus sunaudotas šalies rinkimų agitacijos darbui. Užkviečiame visus vietinius ir iš apylinkės draugus ir simpatikus dalyvauti ir linksmai laiką praleisti tuom pačiu kartu paremsite mūsų darbą—žmonijos darbą. — Kom. (228-229)

GREAT NECK, N. Y.

Sekmadienį, spalių 2 d. įvyks spaudos naudai Tea Party, Kasmočių Svetainėje, 91 Seamboat Rd., pradžia 6 v. v. Programa: Bus du kalbėtojai lietuvių ir amerikonų kalbose ir dainuos Pirmyn Choras po vad. Goe. Kazakevičiaus. Įžanga 35c asmeniui, vaikams 15c. Bus gera orkestra šokiams. Kviečiame visus skaitlingai dalyvauti. — Spaudos Kom. (228-229)

PITTSBURGH, PA.

LKP susirinkimas įvyks LDS 160 kp. Name, 1320 Medley St., N. S., šeštadienį, spalių 1 d. Pradžia 7:30 v. v. Malonėsite visi atsilankyti, apžiūrėti naują vietą ir atsivesti naujų narių į partiją. (228-229)

HARRISON, N. J.

ALDLD 136 kp. susirinkimas įvyks 2 d. spalių, 2 val. po pietų, 15-17 Ann St. Malonėkite visi draugai susirinkti laiku ir neužmirškite užsimokėti duokles. Reikės išrinkti darbininkų dirbti prie Card Party, kuri įvyks 8 d. spalių, 7:30 v. v. šioj pačioj vietoj. Po susirinkimo turėsime Tea Party. — K. Kuzmickas, Sekr. (228-229)

DETROIT, MICH.

Kalbės d. H. Jagminas

Detroite pirmu syk kalbės d. Jagminas iš Chicagos. Jis čion kalbės per du vakaru spalio 7 d. Draugijų svetainėj ant Porter St. Spalių 8 d. vakare Rusų svetainėj, 9219 Russell St. Pirmos prakalbos šio sezono pradžioj, todėl turi būt pasekmingos. Drg. Jagminas važiuoja per lietuvių kolonijas su prakalbų maršrutu, kurį rengia Laisvamanių Centras. Eastsaidėj apart d. Jagmino prakalbos, bus antras d. A. M. Metelionis Detroite, jis gerai žinomas kalbėtojas. Jagminas kalbės įvairiais klausimais. Todėl Detroito Lietuviai ant pažymėtų dienų neužmirškite ką kitą, bet būkite prakalbose, nes įžanga visiems veltui.—Alvinas. (228-229)

NEWARK, N. J.

ALDLD 5 kp. susirinkimas įvyks 30 d. rugsėjo, 7:30 v. v., Jurginėj Svet., 180 New York Ave. Visi draugai kviečiami dalyvauti ir užsimokėti duokles. — Sekr. (227-228)

BALTIMORE, MD.

Lietuvių Komunistų Frakcijos susirinkimas įvyks paskutinį šio mėnesio ketvirtadienį, 29-tą d. rugsėjo, 111 S. Popleton St. Draugai ir Draugės malonėsite visi susirinkti laiku, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir sykiu atsiveskite naujų narių prirašyti į Partiją. — Valdyba. (227-228)

CHRONIŠKOS LIGOS

KRAUJO, ODOS IR NERVŲ LIGOS GYDOMOS, BENDRAS SILPNUMAS, ŽARNŲ ir SKILVIO LIGOS, HEMORROIDAI ir kiti MĖŠLAŽARNĖS NESVEIKUMAI varginantieji skausmais ir nepatogumais, INKSTŲ, PŪSLĖS ligos ir kitos staigios ir chroniškos ligos VYRŲ ir MOTERŲ gydomos su patenkinančiomis ir greitomis pasekmėmis. Jeigu turite kokį nesveikumą, kurio nesuprantate, pasiklauskite manęs su pasitikėjimu, ir jūsų liga bus jums išaiškinta.

X-Spinduliai, Kraujo ir Šlapimo Tyrimai Atliekami Už Nebrangų Atlyginimą

IŠTYRIMAS VELTUI

DR. ZINS

Įsisteigęs per 25 Metus

110 East 16 St., N. Y.

Tarp 4th Ave. ir Irving Place

9 A. M. iki 8 P. M., o Sekmadienį 9 A. M. iki 3 P. M.

Svarbi Knygutė Su Patarimais Kaip Patapti Piliečiu

Anglų kalboje yra išleista labai svarbi knygutė su nurodymais, kas reikalinga žinot, norint patapt Jungtinių Valstijų piliečiu.

●

Duodama paaiškinimai, kaip gali patapti piliečiais tie, kurie yra atvykę į šią šalį dar prieš 1922 metus ir neatsimina laivo vardo, atvykimo dienos ir kitų reikalingų informacijų.

●

Duodama paaiškinimai, kaip yra su pilietybe, kada apsiveda ne pilietis vyras su piliete moteriške arba pilietė moteriškė su nepiliečiu vyru.

●

Informacijos, ką reikia daryti, kada pameta ar kokiu nors būdu sunaikina pirmas ar antras popieras. Nurodoma, kur ir kaip kreiptis gavimui naujų pilietybės popierų bei liūdijimų.

Brošiura Yra Anglų Kalboje Užvardinta

HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES

Ją išleido Foreign Language Information Service, Inc.

JĄ GALITE GAUTI IŠ "LAISVĖS"

Knygutė 64 puslapių, kaina 25c.

Mokestį galite prisiųsti 3c arba 5c U. S. A. pašto ženkleliai-stamps.

"LAISVĖ", 427 LORIMER ST., BROOKLYN, N. Y.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACT OF CONGRESS OF MARCH 3, 1933

Of Laisvė published daily except Sunday at Brooklyn, N. Y., for October 1st, 1938.

State of New York
County of Kings ss.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Frank Buck who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the business manager of the Laisvė and that the following is to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper, the circulation), etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 411, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business manager are: Publisher Laisvė, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Editor, Roy Mizara, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Managing Editor, Roy Mizara, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
Business Manager, Frank Buck, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

2. That the owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding one per cent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a firm, company or other unincorporated concern, its name and address, as well as those of each individual member, must be given.) Laisvė, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N.Y.. Pres. J. Kairys, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y., Vice-Pres. A. Lideikis, 5 Orchard St., Great Neck, N. Y., Sec'y-Treas. D. M. Sholomskas, 1938 Linden St., Brooklyn ,N.Y.

3. That the known bondholders mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) Lithuanian Cooperative Publishing Society, Inc., 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.
H. Mantuska, 427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.; J. Kairys, 427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.; G. Nalivaika, 8448—89th Str. Woodhaven, N. Y.; Geo. Zablackas, 70—42 Link Court, Maspeth, N. Y.; D. M. Sholomskas, 1938 Linden St., Brooklyn, N. Y.; J. Valatka, 3116 South Halsted St., Chicago, Ill.; P. Taras, 383 So. 3rd St., Brooklyn, N. Y., H. Yeskevich, 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y., P. Bechis, 4 Morris Lane, Great Neck, N. Y.; Frank Buck, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.; J. Grubis, 56 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.; A. Balčiunas, 321 Chauncey St., Brooklyn, N. Y. Ch. Balčiunas, 38 Stagg St., Boorklyn, N. Y.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceeding the date shown above is 15,100 (This information is required from daily publications only.)

FRANK BUCK,
Business Manager.

Sworn to and subscribed before me this 20th day of September, 1938.
(Seal)

LILLIAN COLWELL,
Notary Public.

(My commission expires March 30, 1939).

Nauja L. Pruseikos Knyga

IŠDAVIKAI

Amerikos Istorijoj ir Sovietų Sąjungoj

● ● ●

Atsikračius Anglijos monarchijos, Jungtinėm Valstijom ėmė 38 metus apsivalyti nuo šnipų.

Kas buvo tie šnipai ir kaip J. V. valdžia nuo jų apsivalė, skaitykite Prūseikos knygoje.

Dabar plienine šluota šluojama Japonijos, Vokietijos ir kitų šalių šnipai iš valdžios ir pramonės įstaigų Sovietų Sąjungoje. Apvaloma šalis nuo išdavikų.

Ar Sovietų Sąjungoje susekami šnipų—šalies išdavikų—vortinkliai turi panašumo į buvusius Jungtinėse Valstijose, pasakys jums Prūseikos knyga.

KAINA TIK 15c

Tuojau įsigykite ją ir skaitykite. Mokestį galite prisiųsti U. S. A. pašto stampomis, 3c ar 5c vertės.

Tą knygą išleido dienraštis "Vilnis"

Ją galite nusipirkti iš "Laisvės." Reikalaudami prisiųsti adresuokite:

LAISVĖ

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Telefonas: Humboldt 2-7964

Dr. J. J. Kaškiaučius

530 Summer Ave., arti Chester Ave.
NEWARK, N. J.

VALANDOS: 2—4 ir 6—8
Nėra valandų sekmadieniais

GARSINKITĖS "LAISVĖJE"

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 Court Street
Tel. Triangle 5-3622
Brooklyn, N. Y.

168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

Fotografas

Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.

JONAS STOKES
512 Marion St., kamp. Broadway ir Stone Ave., tarpe Eastern Parkway ir Chauncey stočių BMT Line
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: Glenmore 5-6191

Kiekvienas apšvietą branginantis žmogus privalo būti dalininku dienraščio "Laisvės" bendrovės.

VARPO KEPTUVĖ

36-42 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

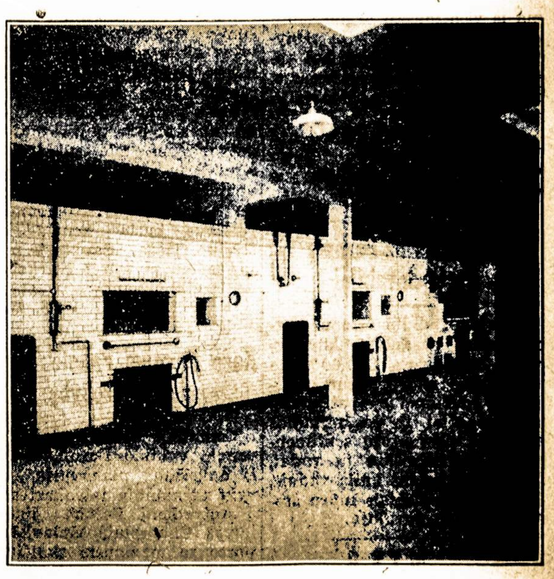

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. **Taipgi** kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake, Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen, Doughnuts, Pies, Pastries Apple Turnovers ir Jelly Rolls.

Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.

Varpas Bakery 36-42 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Unijistai Priėmė Majoro Prašymą Nusileist, Bet Bosai Atmetė

Pirmadienį tęsta trokmanų streikas ir jin įtraukta šiaurinės New Jersey valstijos dalies trokmanai.

Tuo tarpu iš abiejų pusių dėta pastangos greitai ir sekmingai streiką baigt. Kada eiliniai trokmanai saugo garadžius ir čekiuoja unijistų praleidžiamą specialę transportaciją su laikraščiais, medikamentais, greit gendančiu maistu, tai unijos viršininkai ir streiko vadai pirmadienį ilgai tarėsi su kompanijų viršininkais majoro raštinėj, kur majoras dėjo pastangas privest streiką prie užbaigos.

Tose derybose, majoro prašomi, unijų vadai sutiko nusileisti, vieton reikalaujamų 40 valandų darbo, dirbti 44. Ant greitųjų, antradienį per pietus, sušaukta 5,500 streikierių į mitingą, kad atsiklaust jų nuomonės. Nors jausdamiesi, kad jie pasiaukauja, streikieriai sutiko priimt majoro prašymą, tačiau bosai jį atmetė.

Bosų tokį užsispyrimą majoras LaGuardia pasmerkė ir iššaukė 800 Miesto Švaros Departmento trokų, prie kurių pastatė streikierius unijinėmis algomis, kad tais trokais išvežiotų skubiausius, dėl streiko sulaikytus reikmenis.

Majoras paskelbė, kad biznėi, reikalingi trokais patarnavimo, gali kreiptis į City Hall arba į unijos raštinę, 265 W. 14th St., N. Y. Tuo pat kartu iššaukė pavienes firmas tartis su streikieriais. Daniels and Kennedy buvo pirma iš atsiliepusių ir atskirą sutartį pasirašiusių firmų. Ji operuoja 100 trokų. Vėliau pasirašė Century Transport Co., E. P. Brodrick and Co., J. Caps Co., J. H. Hagarty Co., George S. Wallen Co., taipgi Ben Schoelfield ir Ab. Aronin. Po jų daugelis savininkų stovėjo eilėj, kad pasirašyti sutartis.

Šių firmų pasirašymas atskiras sutartis buvo didelis smūgis kompanijų organizacijoms, Merchant's Truckmen's Bureau ir Highway Transport Association. Manoma, kad ir jos turės neužilgo nusileisti, kadangi jų nariai būriais rašosi atskiras sutartis.

Darbininkai, žinoma, yra įsitikinę, kad solidarumas yra geriausia garantija sekmingai ir greitai streiko užbaigai, rūpinasi gaut talkininkų. Numatoma, kad jei derybos nutrūktų, trokmanai gautų paramą iš viso miesto organizuotų darbininkų. Allan S. Haywood, CIO direktorius šiai apylinkei, pranešė streikieriams, kad jis pilnai kooperuos su jų unijomis.

Haywood yra prezidentu Valstijos Industrinių Unijų Tarybos, kurios žinioje yra 700,000 unijistų.

Harlemas už Paramą Čechoslovakijai

Harleme, didžiausiame negrų centre pasaulyje, kur gyvena didžiuma, 350,000, šio didmiesčio negrų, visur girdima ir jaučiama simpatija Čechoslovakijai ir pasmerkimas naziams. Gyventojų sentimentą aiškiai išreiškia jų vadai, kurie, pradedant unijų vadais, baigiant dvasiškiais mūru stovi už Čechoslovakiją.

MIRĖ

Natalie Turulis, 48 m. amžiaus, gyveno po numeriu 267 Sumpter St., mirė rugsėjo 24-tą, Wyckoff Heights ligoninėje. Palaidota rugsėjo 28-tą, Šv. Jono kapinėse. Kūnas pašarvotas namuose, po virš minėtu antrašu. Laidotuvėmis rūpinasi graborius Juozas Garšva.

Išgirskim Apie Čechoslovakiją Jos Kritiškiausioje Valandoje!

Šis laikotarpis skaitoma zero valanda Čechoslovakijos respublikos gyvenime ir pasaulinio karo klausimu. Ant šios valandos rymo išrišimas likimo ir nepriklausomybės daugelio mažųjų šalių, tame skaičiuje ir Lietuvos.

Lietuviai komunistai mano, kad esamoji padėtis reikalauja nuodugnaus išsiaiškinimo ir dėlto Liet. Kom. Kuopa rengia prakalbas rytoj, rugsėjo 30-tą; 7:30 val. vakaro, Liet. Piliečių Kliube, 280 Union Ave. Prakalbas sakys:

H. Jagminas, vienas "Vilnies" redaktorių iš Chicagos. Jį pirmu kartu girdėsim Brooklyne.

Ch. Young-Yušas, brooklynietis jaunuolis, kuris ką tik sugrįžo iš Ispanijos.

A. Bimba, K. P. Lietuvių C. B. sekretorius.

D. M. Šolomskas, vienas iš "Laisvės" redaktorių.

Brooklyniečiai kviečiami skaitlingai susirinkti ir išgirsti prakalbas virš minėtais ir kitais pasaulinės svarbos klausimais.

Liet. Kom. Kuopa.

New Yorko Unijos Vienbalsiai Stoja Už Rėmimą Čechoslovakijos

Antradienį angliško darbininkų dienraščio "Daily Worker" korespondentas Lowell Wakefield pasuko savo aparatą link unijų raštinių. Jis nusprendė sužinot unijų centrų ir viršininkų nusistatymą link dabartinės padėties Europoj ir prezidento Roosevelto žingsnių.

Apklausta kiekviena žinoma raštinė, apart tų, kurios buvo uždarytos dėl žydų švenčių. Iš 49 raštinių: lokalinių, valstijinių, nacionalių ir tarptautinių gauta vienodas atsakymas, kad reikalinga bendra demokratijų veikla suvaldyt nazius. Jie sveikina prezidento Roosevelto atsišaukimą už taiką. Visi patenkinti nurodymu reikalingumo laikytis Kelloggo Briando Sutarties. Daugelis palinkėjo, kad sulaikymui fašistų būtų panaudotos prieš juos visos toj sutartyj numatytos priemonės.

Čechoslovakijai Remt Paradas Šeštadienį

Šį šeštadienį, spalių 1-mą, šaukiamas milžiniškas Čechoslovakijai gelbėt paradas, kuris, aišku, yra ir taikos gynimo paradas, kadangi tik viso pasaulio taiką mylinčių žmonių išstojimas remt Čechoslovakiją gali sulaikyti Hitlerio nazių užsimojimą į karą arba nazius greit nugalėt prasidėjus karui.

Mobilizacija bus 11 val. ryto. Tėmykite daugiau pranešimų.

Organizacijos lapelius ir kitokią medžiagą ir patarimus mobilizacijai gali gaut Amerikinės Taikos ir Demokratijos Lygos raštinėj, 112 E. 19th St., N. Y.

Trokmanai Atsimins, Ką Reiškia Mieste Turėt Pažangi Valdžia

Prekių išvežiotojai, tur būt, šiuose rinkimuose labiau už visus kitus supras, ką reiškia mieste pažangi valdžia. Jie turės tam gerą priežastį.

Bene pirmu kartu New Yorko miesto istorijoj, majoro patvarkymu, miestavi trokai, streikierių draiverių rankose, važinėja po miestą ir patenkina svarbiausius visuomenės reikalus, kurie kenčia dėl streiko. Tiesa, iššaukta ir policija, tačiau prižiūrėt tvarkos, o ne streiklaužiaut.

S. D.

Karo Pavojus Palietė Turizmą ir Prekybą

Galintieji išvengt, dabar ir vengia vykimo Europon. Tūli iš anksčiau planavusių ten vykt atsakinėja laivokartes.

Antradienį French linijos laivas Champlain išplaukė iš porto su mažiausiu skaičiumi keleivių, koks kada buvo pastaraisiais laikais. Iš pirmiau buvusių užsisakiusių vietas, 250 jas atšaukė. Normandie, išplaukiąs šiandien, vakar turėjo 80 atsisakymų.

Prekių apdraudų kompanijos pakėlė savo duokles. Pirmiau būdavo centas ir pusė per $100 vertybių, dabar yra po $4 ir $5, žiūrint sulyg vietos.

Šį Vakarą, 29-tą, Bus Ch. Young Sutiktuvės

Pasitikime mūsų brooklynietį draugą Charles Young-Yušą, kuris ką tik sugrįžo iš karu liepsnojančios Ispanijos. Šis draugas yra brooklyniečiams gerai žinomas, ypač kriaučiams, Aido Choro nariams, ir LDS jaunuoliams. Kai draugas Yušas išvažiavo (kartu su draugu Zablacku), buvo jiem surengta išleistuvės. Tuo laiku nežinojome, ar tie draugai grįš gyvi, ar mes juos kada vėl matysime? Tad tos išleistuvės buvo labai liūdnos. Dabar jau vienas iš tų draugų grįžo—kitas neužilgo taipgi grįš. Mes norime jiems parodyti, kad per tą laiką, kada jie kovojo Ispanijoj, mes nepamiršome juos, ir kad dabar mes džiaugiamės jų sugrįžimu.

Tad visi ateikite šiandien, ketvirtadienį, rugsėjo 29-tą, į Laisvės svetainę, kur bus surengta pasitikimas draugo Charles Young. Bus visokių užkandžių ir gėrimų. Įžangos nebus. Prasidės 8 val. vakare.

MS.

Kaip Stovi "Mirtų Vainikas"

Kaip kurie manė, kad dabar mokinamasis Lietuvių Liaudies Teatro veikalas "Mirtų Vainikas" einąs truputį perlėtai. Klaida, draugai!

Pereitą nedėldienį "Mirtų Vainiko" vaidintojai turėjo repeticijas, ir pasirodė, kad šis veikalas mokinamasi gana sklandžiai. (Gaila kad draugas mokytojas negalėjo pribūti dėl nesijautimo sveiku.)

Vaidintojai šio veikalo veik visi patyrę scenos mėgėjai—ypatingai svarbiosiose rolėse. Tikėtis reikia, kad neužilgo brooklyniškė publika galės grožėtis mūsų jaunais, talentuotais vaidintojais laike perstatymo "Mirtų Vainiko".

Pats veikalas irgi gana gražus; kiek ten genijališkų išsireiškimų, kokių gražių minčių! Kalba įvairi ir gana suprantama.

Tik lauksime pranešant, kada ir kur šis veikalas bus galima matyti.

Beje, sekantį nedėldienį, lygiai 10-tą val. ryte, "Laisvės" patalpoje įvyks punktualiai "Mirtų Vainiko" praktikos.

Ex-Sekr.

Pamatykite Istorišką Kompozitoriaus M. Petrausko Kūrinį "Birutę"

Kiekvienas kultūringas lietuvis maž daug žino, kuo buvo lietuviams Mikas Petrauskas, sukūręs muziką daugeliui lietuvių liaudies dainų tais laikais, kada lietuvių organizuotas menas vietomis tebebuvo dar negimęs, o kitur radosi vystykluose. Didžiumai kada nors teko girdėt ir vieną kitą jo dainelę, tačiau nemažai lietuvių tebėra nematę operetės "Birutė", kurią velionis Petrauskas papuošė muzikos rūbais.

Toji gražioji "Birutė" arba jos pirmasis veiksmas bus suvaidintas Mikui Petrauskui pagerbt vakare šį sekmadienį, spalių 2-rą dieną, 5 val. po pietų, Labor Lyceum salėje, 949 Willoughby Ave., Brooklyne. Jai įžanga visiems prieinama ir lygi, 50c. Pirmas atėjęs, pirma užims pageidaujamą vietą.

"Birutė" yra istoriškas veikalas. Jame parodoma, kaip kryžiokai—tuolaikiniai naziai puolė lietuvius, kaip tie šarlatanai kėsinosi niekint skaisčias Lietuvos mergeles ir kaip lietuviai bevelino geriau jas sudegint ant aukūro, negu atiduot kryžiokams.

G.

Juozas Dobrow Serga

Juozas Dobrovolskis-Dobrow, 580 Grand St., serga. Pereitą savaitę išvežtas į Lutheran Hospital, East New York Ave. Lankymo valandos kas dieną nuo 1 iki 3 po pietų ir vakarais nuo 7 iki 8 val. Linkime draugui greitai pasveikti.

Rep.

Pikietavo Nazių Ofisą

Komunistų Partija sušaukė demonstraciją Čechoslovakijos paramai. Ji įvyko 11-tą valandą antradienio vakaro, po partijos kuopų mitingų, pačioj miesto širdyje, Times Square, N. Y. Minios einančių iš teatrų tėmijo demonstrantus ir jų nešamas 15 šimtų iškabų, kurios šaukė pasaulio demokratijas bendrai veikt apsaugojimui Čechoslovakijos ir pasaulio taikos, smerkė Chamberlainą ir šaukė, kad prezidentas Rooseveltas panaudotų Kelloggo Taikos Sutarties dėsnius prieš agresorius.

Trečiadienį komunistai suruošė visos dienos pikietą prie nazių konsulato.

Prasidėjo Rinkliava Ispanijai

Vakar prasidėjo rinkliava Ispanijos paramai. Ji baigsis spalių 3-čią. Aukos renkama visame mieste, kur kam paranku, kadangi rinkliava legali, gautas iš valdžios leidimas. Dėžutės gaunamos 381 Fourth Ave., N. Y., ir daugelyje darbininkų centrų po visą miestą. Aukos, pirmoj vietoj, bus panaudotos pasiuntimui amerikiečių laivo.

Išspręs Unijos Klausimą

Mrs. Elinore Herrick, apylinkės Darbo Santikių Tarybos direktorė, praneša, kad pavesta viešų sąskaitininkų firmai pravest suskaitymą unijų narių Bethlehem Shipbuilding Corp. šapose Brooklyne ir Hoboken, N. J. Tada Taryba nuspręs, kuri unija atstovaus darbininkus derybose su bosais.

Hineso Bylos Atbalsiai

Elliot R. Brown, buvusios Hines bylos "džiūrės" formanas, ir 11 "džiurimanų" pasirašė pareiškimą užstodami Dewey ir pasmerkdami ant jo ataką per vieną iš buvusių "džiūrimanų", tūlą Saul M. Dash, kaipo "neteisėtą kritiką." Kitas nepasirašęs "džiurimanas", John J. Sheeran, gyvena Hineso distrikte.

Ar Šiemet Nepardavinės "L." Koncerto Bilietų?

Daugelis žmonių manęs jau klausė: "Ar šiemet nepardavinės 'Laisvės' koncerto bilietų." Man pačiam teko matyt "Laisvėj" pranešimą, kad koncertas bus, kaip kas metai, bet bilietų niekur neteko matyt ir niekur negalima gaut nusipirkt.

"L." Koncertų Lankytojas.

Nuo Redakcijos:

Gerai, kad d. susirūpinote. Koncerto komisija bilietus ištiesų suvėlavo. Koncertas įvyks lapkričio 13-tą ir bilietams labai laikas platintis. Dabar bilietus galima gaut "Laisvės" raštinėj ir pas kitus platintojus.

Patikrinkit Mašinos Šviesas

Statistikos parodo, kad tiesioginis nepaisymas padaro daugiau nelaimių už visas kitas priežastis sudėtas kartu.

Daugelis nelaimių įvyksta dėlto, kad mašinos neprižiūrėtos, jų šviesos neveikia kaip reikiant. Mašinos be šviesų, su viena, be aiškiai matomos užpakalinės šviesos buvo priežastimis tūkstančių nelaimių. Taip pat pavojinga, jeigu ne pavojingiau, yra važiuot su per stipriomis, kitą apakinančiomis šviesomis. Dėl jų tankiai mašinos stačiai viena kiton įvažiuoja.

Nelaimės sumažėtų, jei mašinų vairuotojai nuolat šviesas prižiūrėtų ir lėčiau važiuotų nakčia.

Trafiko Stotis "K."

Batsiuvių Unijos Rinkimai

Šiandien, rugsėjo 29, United Shoe Workers, CIO, lokalai 60, 61 ir 62 turės unijos viršininkų rinkimus savo patalpose, 750 Broadway, N. Y. Eiliniai nariai turi savo sleitus.

Miestas seniau išplatino 350,000 kopijų "Plain Talk", lapelio, kuriame aiškinama apie sifilį. Dabar užsisakė dar 100,000 kopijų.

Peter Simanovic, 22 m., mirė nuo auto nelaimės ant Washington ir DeKalb Aves. Kitos mašinos vairuotojas, Frank Lotsch, areštuotas.

SUSIRINKIMAI

NEW YORK CITY, N. Y.

LDS 159 kp. susirinkimas įvyks spalių 2-rą val. po pietų, 795 Washington St. Prašome visų narių dalyvauti ir užsimokėti duokles, kad neliktumėt suspenduoti. Taip pat išgirsite delegato raportą iš Apskričio. — K. Sungaila, Sekr. (228-229)

Namų Savininkų Susirinkimas

Didžiojo New Yorko Lietuvių namų savininkų organizacijos susirinkimas įvyks šį penktadienį, rugsėjo 30 d. 8 val. vakaro, grab. Broniaus Šalinsko įstaigoj, 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene.

Visi nariai ir nenariai namų savininkai, norintieji prisidėti prie organizuoto veikimo, yra kviečiami dalyvauti virš minėtame susirinkime. — Valdyba. (227-228)

REIKALAVIMAI

Reikalinga mergina dirbti į Bar ir Grill, vakarais nuo 5 iki 10 val. už patarnautoją. Alga nuo $8 iki $15 į savaitę. Kreipkitės po num.: 148 Grattan St., kampas Varick Ave., Brooklyn, N. Y. Telefonas: Evergreen 4-8792. (227-229)

RANDAVOJIMAI

Pasirandavoja du kambariai. Dėl daugiau informacijų, malonėkite kreiptis po antrašu 67 Scholes St., Brooklyn, N. Y. (227-229)

Pasirandavoja fornišiuoti kambariai, garu apšildomi, visada karštas vanduo, tinka pavieniam ir porom. 118 Reid Ave., (arti Gates Ave.) Brooklyn, N. Y. (227-229)

Dr. Herman Mendlowitz
33 Metal Praktikos
522 Bedford Avenue
arti Taylor St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
OFISO VALANDOS
Nuo 1--8 dieną ir nuo 7--8 vak.
NEDĖLIOMIS
Nuo 10 iki 12 val. iš ryto
FLATBUSH OFISAS
2220 Avenue J
Kampas E. 23rd Street

Tel. Virginia 7-4499
Barry P. Shalins
(Šalinskas)
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikiam Garbingas Laidotuves nepaisant kaštų.
Turim puikiai įtaisytą Koplyčią ir salę dėl pošermeninių pietų.
Teikiam nemokamai vėliausios mados automobilius.
84-02 JAMAICA AVE.
Prieš Forest Parkway
Woodhaven, L. I., N. Y.

Garsinkite savo biznį dienraštyje "Laisvėje".

NOTARY PUBLIC Tel. Stagg 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Nuliūdimo valandoj, kreipkitės pas mus, patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. Brooklyn "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Puikūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
Atdara Nuo Anksti Ryto iki Vėlai Vakaro
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių, virtų ir žalių.

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
KAINOS PRIEINAMOS
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3872

Telephone: EVergreen 8-9770
J. GARŠVA
Graborius (Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalzamuoja ir laidoja numirusius ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijoms, krikštynoms ir pasivažinėjimams.
231 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

Mateušas Simonavičius
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIEJIMAMS ĮSTAIGA

Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir Ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes eleveiterio stoties Tel. Evergreen 7-8886

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Gerai Patyrę Barberiai
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.

Stephen Aromiskis
(Armakauskas)
Graborius (Undertaker)
NOTARY PUBLIC
423 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-4335

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME
MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JŪSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661